

*Kalvarijos
savivaldybės
viešajai
bibliotekai
80*

**KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2017 METŲ TEKSTINĖ
VEIKLOS ATASKAITA**

*Kalvarija
2018 m.*

TURINYS

TRUMPINIAI.....	3
BENDROJI DALIS.....	4
BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS.....	5-8
DOKUMENTŲ FONDA.....	9-14
VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS.....	14
Vartotojai. Dokumentų išduotis.....	14-16
Bibliotekos prieiga ir sąlygos.....	16-17
Renginiai	17
Renginiai viešojoje bibliotekoje.....	18-20
Renginiai filialuose.....	20-22
Bibliotekos įvaizdžio formavimas.....	22
DARBAS SU SKAITYTOJ AIS VAIKAIS.....	23-30
INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA.....	30
Informacinis fondas.....	31-32
Kraštotyra.....	32-36
Internetas.....	36-38
METODINĖ VEIKLA.....	38-40
PERSONALAS.....	40
MATERIALINĖ BAZĖ.....	40-41
BIBLIOTEKOS LĖŠOS IR IŠLAIDOS.....	41
IŠVADOS.....	41

TRUMPINIAI

XVII – septyniolika

d. – diena

d.d. – darbo diena

DB – duomenų bazė

dok. - dokumentai

€ – eurai

Eil. - eilės

ELTOS – Lietuvos naujienų agentūra

F - filialas

GIMK – globėjų ir įtėvių mokymas ir konsultavimas

IT – informacinės technologijos

kt. – kiti

laik. - laikmena

LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema

LR – Lietuvos Respublika

m – metai

min. - minutės

NBDB – Nacionalinis bibliografijos duomenų bankas

Nr. - numeris

pan. – panašiai

PĮ – programinė įranga

proc. – procentai

spec. - specialios

šv. – šventos

TAU – Trečiojo amžiaus universitetas

t.y. – tai yra

tūkst. - tūkstantis

UAB – uždara akcinė bendrovė

val. – valanda

VB – viešoji biblioteka

VŠĮ – viešoji įstaiga

BENDROJI DALIS

2017 metais viešosios bibliotekos funkcijas Kalvarijos savivaldybėje vykdė viešoji biblioteka ir 11 kaimo filialų. Biblioteka tenkina ir ugdo gyventojų informacinius, edukacinius, kultūrinius, skaitymo, komunikacinius poreikius, užtikrina savivaldybės gyventojams lygias teises ir galimybes ieškoti ir gauti informaciją, dokumentus, naudotis bibliotekų paslaugomis, mokytis, bendrauti ir visapusiškai dalyvauti kultūriniame gyvenime, pažinti Kalvarijos krašto, Lietuvos nacionalinį ir pasaulio kultūros paveldą, fiksuotą įvairiose laikmenose.

Biblioteka 2017 metais veiklą vykdė vadovaudamasi Kalvarijos savivaldybės 2011-2017 metų strateginiu plėtros planu, Kalvarijos savivaldybės 2017-2019 metų strateginiu veiklos planu, patvirtintu 2017 metų sausio 26 dienos tarybos sprendimu Nr. T-4. Tarybos 2017 metų vasario 28 dienos sprendimu Nr. T-40 „Dėl Kalvarijos savivaldybės 2017 metų biudžeto tvirtinimo“ patvirtintas savivaldybės (taip pat ir bibliotekos) 2017 metų biudžetas, reglamentavo įstaigos finansinę veiklą.

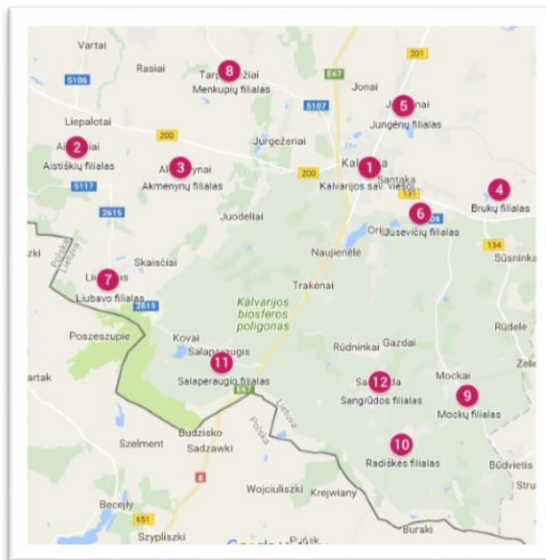
Bibliotekos tikslai ir veiklos kryptys nustatomi atsižvelgiant į Kalvarijos savivaldybės ilgalaikės veiklos strategiją. Įgyvendindama savivaldybės „Kultūros, sporto, ir bendruomeninės veiklos plėtros programą“ (kodas 02) biblioteka siekė strateginio tikslo: puoselėti savivaldybės kultūrinį savitumą, didinti teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą, suteikiant geresnes galimybes gyventojams įgyti žinių ir kvalifikaciją, naudotis informacinėmis technologijomis socialinėms bei visuomeninėms reikmėms.

2017-ieji metai įstaigai jubiliejiniai. Minėdama aštuoniasdešimtmetį Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, atsižvelgdama į savo galimybes, organizavo įvairias veiklas, renginius, pristatydama ir supažindindama krašto bendruomenę su teikiamomis paslaugomis, skatindama skaitymą bei formuodama teigiamą požiūrį į jį.

BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklą sudarė savivaldybės viešoji biblioteka ir 11 kaimo filialų (žiūrėti 1 žemėlapij).

1 žemėlapis. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklas

Gyventojų skaičius savivaldybės aptarnaujamuose mikrorajonuose pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė. Gyventojų skaičius pagal seniūnijas 2017 m.

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	Filialo Nr.	Gyventojų skaičius 2017 m.
1.	Viešoji biblioteka	1	4938
Akmenynų seniūnija			
2.	Aistiškių filialas	2	416
3.	Akmenynų filialas	3	395
Kalvarijos seniūnija			
4.	Brukų filialas	4	745
5.	Jungėnų filialas	5	1623
6.	Jusevičių filialas	6	1368
7.	Menkupių filialas	8	658
Liubavo seniūnija			
8.	Liubavo filialas	7	391
9.	Salaperaugio filialas	11	354
Sangrūdės seniūnija			
10.	Mockų filialas	9	412
11.	Radiškės filialas	10	413
12.	Sangrūdės filialas	12	618
Iš viso:			12331

Kalendoriniais metais vienas kaimo filialas vidutiniškai aptarnavo 672 gyventojus.

Nestacionarus aptarnavimas

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų nestacionarus skaitytojų aptarnavimas nekito. Sistemoje nėra nė vieno bibliotekinio paslaugų ar mobilaus skaitytojų aptarnavimo punkto. 2017 metais neįgaliuosius ir senyvo amžiaus žmones bibliotekos dokumentais aprūpino 78 knygnešiai (bibliotekininkai, šeimos nariai, kaimynai, draugai, moksleiviai ir kt.). Viešojoje bibliotekoje jų buvo 20, filialuose – 58.

Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas

2017 metais savivaldybėje gyveno apie 2844 neįgalūs ir senyvo amžiaus gyventojai. Namuose aptarnauta – 142 bibliotekos skaitytojai (2016 metais – 145): iš jų: 30 su negalia ir 112 senyvo amžiaus žmonės. Per metus jiems išduota 4119 egzempliorių įvairaus turinio leidinių (žiūrėti 2 lentelę).

2 lentelė. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas 2016-2017 m.

Bibliotekos pavadinimas	Neįgaliųjų ir senyvų gyventojų skaičius	Namuose aptarnaujamų neįgaliųjų gyventojų skaičius		Namuose aptarnaujamų senyvų gyventojų skaičius		Metinė dokumentų išduotis		Knygnešių skaičius	
		2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	~ 1324	1	1	12	11	722	812	20	15
Aistiškiai	94	4	8	6	10	162	168	5	6
Akmėnynai	110	3	3	14	10	300	260	8	7
Brūkai	48	8	8	40	40	800	700	14	14
Jungėnai	129	4	2	12	4	435	152	5	3
Jusevičiai	361	5	6	6	7	291	305	4	1
Liubavas	175	0	0	4	5	90	120	4	5
Menkupiai	234	0	0	0	0	0	0	0	0
Mockai	64	0	1	1	0	23	44	1	1
Radiškė	152	1	2	5	6	133	171	3	3
Salaperaugi	36	2	4	3	4	698	802	4	5
Sangrūda	117	2	3	9	10	465	553	10	11
Sistema	~ 2844	30	38	112	107	4119	4087	78	71

Viešoji biblioteka bendradarbiauja su daugeliu Kalvarijos savivaldybėje socialines paslaugas teikiančių įstaigų: Kalvarijos socialinės globos namais, Kalvarijos globos ir užimtumo centru, Kalvarijos savivaldybės šeimos globos namais. Šių įstaigų darbuotojai kasmet organizuoja savo gyventojams įvairias darbų parodas, edukacinius užsiėmimus bei susitikimus bibliotekose.

Rugpjūčio 7 dieną Kalvarijos savivaldybės *viešojoje bibliotekoje* vyko Kalvarijos socialinės globos namų gyventojų foto darbų parodos „Metų laikai“ atidarymas. Jos metu socialinės įstaigos gyventojai pasakojo apie savo eksponuojamus darbus, džiaugėsi jiems sudarytomis savirealizacijos sąlygomis. Spalio 11 dieną *viešojoje bibliotekoje* vyko dailės terapijos užsiėmimai neįgaliesiems. Užsiėmimus vedė dailininkė Laima Jonynaitė-Giedraitienė.

Gegužės 8 dieną Kalvarijos savivaldybės *viešojoje bibliotekoje* vyko susitikimas su Kalvarijos savivaldybės šeimos globos namų direktoriumi Vytautu Dubinsku ir Globėjų ir įtėvių mokymo ir konsultavimo (toliau GIMK) programos atestuota socialine darbuotoja Jurgita Ivoškiene. Jie bibliotekos darbuotojams pristatė GIMK programą ir supažindino su Kalvarijos savivaldybės šeimos globos namų teikiamomis paslaugomis. Toks pat susitikimas organizuotas gegužės 24 dieną ir *Sangrūdų filiale*, kur bendruomenės gyventojams pristatyti GIMK mokymai būsimiems globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, pasidalinta informaciniais lankstinukais. Darbuotojai ragino dalyvius nelikti abejingais ir skleisti informaciją apie vaikų globą (rūpybą) bei vykdomus mokymus pagal GIMK programą.

2017 metais *Radiškės* bibliotekai bendradarbiaujant su Kalvarijos globos ir užimtumo centru, buvo parengtos 2 rankdarbių parodos ir viena darbo terapija. Rankdarbius pagamino Kalvarijos globos ir užimtumo centro socialinių paslaugų gavėjai. Pirmoje parodoje „Spalvotos Velykos“ jie eksponavo savo rankomis pagamintas velykinės tematikos dekoracijas.

1 paveikslėlis. Akimirka iš parodos „Spalvotos velykos“

Antroje parodoje „Rudens prisilietimas“ buvo galima pamatyti žvakides ir vainikus, dekoratyvines dėžutes, kuriose atsispindėjo rudens tematika.

2-3 paveikslėliai. Fragmentai iš parodos „Rudens prisilietimas“

Kalvarijos globos ir užimtumo centro gyventojams *Radiškės* bibliotekoje vyko darbo terapijos užsiėmimai, kurių metu jie gamino iš medžio žaisliukus ir juos dekoravo "dekupažo" technika. Dalyviams buvo surengta ekskursija po biblioteką, pristatyta seniausia bibliotekoje esanti knyga „Vaikų draugas“ (1907 metų leidimo).

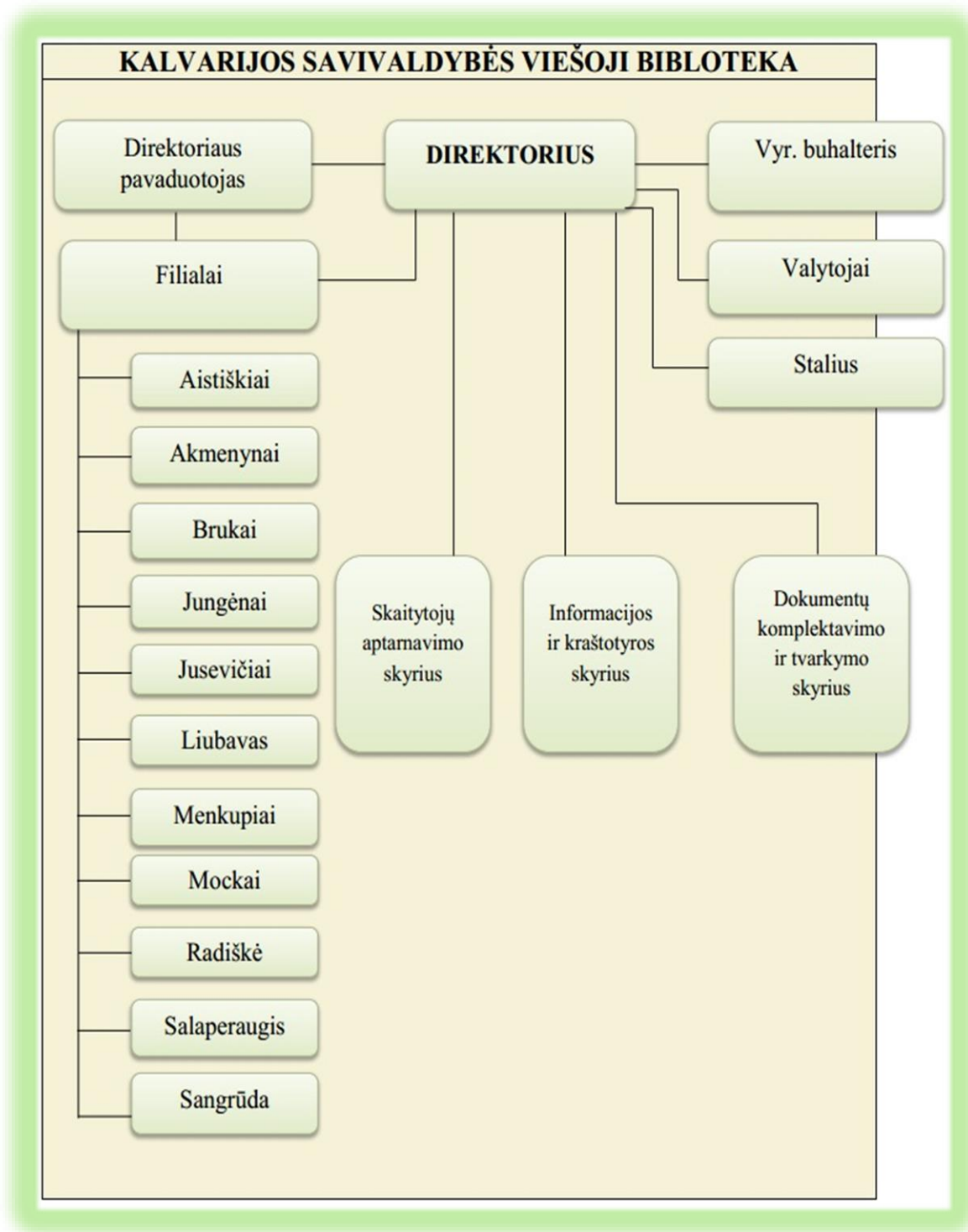
4 paveikslėlis. Iš darbo terapijos užsiėmimų

Bibliotekos struktūra ir pokyčiai

Direktoriaus 2016 metų vasario 5 dienos įsakymu Nr. V-3 patvirtinta SVB struktūra (žiūrėti 1 schema).

1 schema. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos struktūra

DOKUMENTŲ FONDAS

Kalvarijos savivaldybės bibliotekos dokumentų fondą sudaro Viešosios bibliotekos ir 11 kaimo bibliotekų dokumentų fondai. Bibliotekų dokumentų apskaitą, dokumentų fondų gavimą, nurašymą ir tvarkymą organizavo Komplektavimo ir dokumentų tvarkymo skyrius. Per metus skyriaus darbuotojai paruošė 355 naujai gautų dokumentų siuntas (iš jų: *viešajai bibliotekai* – 76, filialams 279) ir 61 nurašymo aktą (iš jų: *viešajai bibliotekai* – 18, filialams - 43).

Fondo būklė

2018 metų sausio 1 dienai Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose buvo 103794 fiziniai vienetai dokumentų, 40272 pavadinimais. Iš jų: *filialuose* - 72014 fizinių vienetų, 17068 pavadinimais, *viešojoje bibliotekoje*– 31780 fizinių vienetų, 26845 pavadinimais.

2018 metų pradžiai sukauptų dokumentų skaičius tenkantis vienam gyventojui ir vartotojui 2016-2017 metais pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. Dokumentų skaičius tenkantis vienam gyventojui ir vartotojui 2016-2017 m.

	Vienam gyventojui (fiz. vnt.)		Vienam vartotojui (fiz. vnt.)	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	6	7	22	24
Filialai	10	10	32	32
Sistema	8	8	28	29

2018 metų sausio 1 dienai dokumentų fonduose iš viso buvo sukaupta grožinės literatūros 63184 fiziniai vienetai, tai yra 61 % dokumentų fondo, šakinės literatūros - 40610 fizinių vienetų, kurie sudaro 39 % viso spaudinių fondo. *Filialų* dokumentų fonduose didesnę sukauptos literatūros dalį sudarė grožinė literatūra, o *viešojoje bibliotekoje* dokumentų fondas pagal grožinės ir šakinės literatūros santykį yra apylygis (tik 4664 fiziniais vienetais daugiau grožinės literatūros, nei šakinės. Žiūrėti 4 lentelę).

4 lentelė. Dokumentų fondo sudėtis VB ir filialuose 2017 m.

	Grožinė literatūra (fiz. vnt.)	Procentai	Šakinė literatūra (fiz. vnt.)	Procentai	Iš viso (fiz. vnt.)
Viešoji biblioteka	18222	57 %	13558	43 %	31780
Filialai	44962	62 %	27052	38 %	72014

5-oje lentelėje pateikta dvejų metų Kalvarijos SVB bibliotekų fondo dydis pagal dokumentų rūšis.

5 lentelė. Fondas pagal dokumentų rūšis 2016-2017 m.

Eil. Nr.	Dokumentų rūšys	Kalvarijos SVB bibliotekų fondo dydis pagal dokumentų rūšis		
		2017	2016	skirtumas
1	Spaudiniai	89081	93411	<4330
2	Serialiniai leidiniai	13801	12480	>1321
3	garsiniai dokumentai	664	630	>34
4	spausdintinių natų	131	128	>3
5	kiti dokumentai.	117	98	>19

Lyginant bibliotekų fondus pagal dokumentų rūšis, didžiąją jų dalį sudaro spaudiniai.

Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose pagal kalbas sukaupta:

- 101956 fiziniai vienetai (98,2 %) dokumentų lietuvių kalba.
- 1838 fiziniai vienetai - užsienio kalbomis. Tai sudaro 1,8 % egzistuojančio dokumentų fondo.

Iš jų:

- anglų – 521 fizinis vienetas (0,51 %),
- prancūzų – 20 fizinių vienetų (0,02 %),
- rusų - 906 fiziniai vienetai (0,89 %),
- vokiečių – 279 fiziniai vienetai (0,27 %),
- kitomis (lenkų, latvių, italų, ispanų ir kt.) – 112 fizinių vienetų (0,11 %).

Aprūpinimas dokumentais

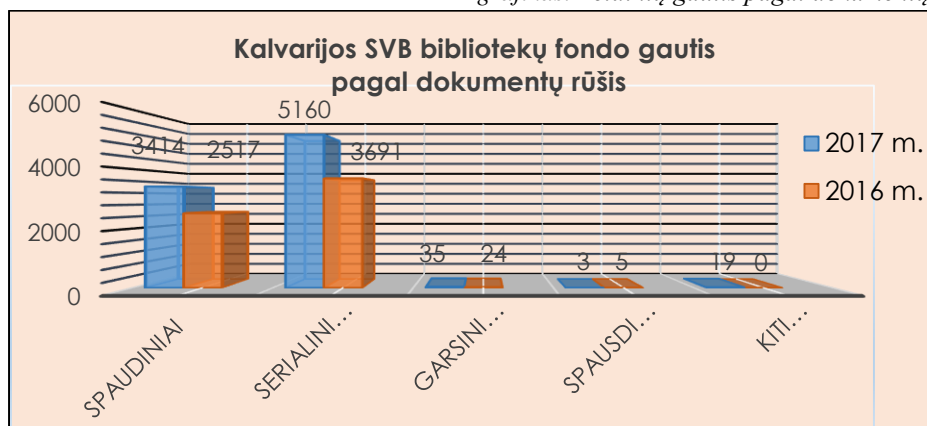
2017 metais iš viso buvo gauta 8631 fizinis vienetas dokumentų, 1395 pavadinimais. Iš jų: *filialuose* - 6160 fizinių vienetų dokumentų, 287 pavadinimais, *viešojoje bibliotekoje* – 2471 fizinis vienetas dokumentų, 1316 pavadinimų.

Per 2017 metus vienam vartotojui teko 2,3 naujų dokumentų (2016 metais - 1,7): *viešojoje bibliotekoje* – 1,7 (2016 metais - 1,6), *filialuose* – 2,7 (2016 metais - 1,7).

Ataskaitiniais metais *bibliotekų fondai* papildyti 2951 fiziniu vienetu grožinės literatūros: *filialuose* - 1984 fiziniiais vienetais, *viešojoje bibliotekoje* – 967 fiziniiais vienetais. 2017 metais šakinės literatūros gauta 5680 fizinių vienetų. Iš jų: *filialuose* - 4176 fiziniai vienetai, *viešojoje bibliotekoje* – 1504 fiziniai vienetai. 2017 metais vienam *filialui* grožinės literatūros vidutiniškai skirta 180 fizinių vienetų (2016 metais – 268 fiziniai vienetai), šakinės – 379 fiziniai vienetai (2016 metais – 272 fiziniai vienetai).

Leidinių gautis bibliotekų sistemos fonduose pagal dokumentų rūšis 2016-2017 metais - 1 grafike.

1 grafikas. Leidinių gautis pagal dokumentų rūšis 2016-2017 m.

Ataskaitiniais metais naujai gauti dokumentai fonde sudarė 8 % viso esamo fondo.

2017 metais Kultūros ministerija vienam gyventojui skyrė 1,1 € naujų leidinių įsigijimui (bendra suma - 13512,00 €); 2016 metais - 1,00 € (bendra suma - 13404,00 €). Pinigų suma, skirta savivaldybės viešųjų bibliotekų fondo formavimui lyginant su 2016-aisiais, padidėjo 108,00€.

2017 metais viešoji biblioteka ir filialai iš įvairių tiekėjų gavo 1344 egzempliorius nemokamų leidinių už 4122,26 €. Paramos būdu per metus iš viso gauta 255 fiziniai vienetai dokumentų už 310,12 €. Iš jų: 18 fizinių vienetų už 41,73 € iš UAB „Alma littera“, 216 fizinių vienetų už 159,12 € iš labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ ir 21 fizinių vienetų už 109,27 € iš UAB „Vagos prekyba“.

Fizinių ir juridinių asmenų dovanos yra nepastovus ir kintantis, bet vienas iš svarbiausių papildomo komplektavimo šaltinių. 2017 metais bibliotekoms iš viso buvo padovanota 320 fizinių vienetų spaudinių už 500,91 €. Viešoji biblioteka ir filialai gavo dovanų iš skaitytojų (291 fizinių vienetą dokumentų už 446,56 €), knygų autorių, įvairių įstaigų, organizacijų, leidyklų, spaustuvių ir kitų įvairių tiekėjų (29 fizinius vienetus už 54,35 €). Iš jų: Lietuvos bibliotekininkų draugija padovanojo 17 fizinių vienetų ir UAB „BALTO trader“ - 6 fizinius vienetus dokumentų už 12,94 €. Aistiškių filialas dalyvavo akcijoje „Metų knygos rinkimai 2017“ ir gavo 5 fizinius vienetus spaudinių (paauglių kategorijoje) už 24,75 €.

2017 metais vietoj skaitytojų pamestų dokumentų priimta 221 fizinis vienetas leidinių už 569,70 €.

Periodiniams leidiniams įsigyti 2017 metais iš Kalvarijos savivaldybės biudžeto lėšų buvo gauta 4985,09 € (2016 metais – 5300,00 €). Tai 314,91 € mažiau nei 2016 metais. Ataskaitiniais metais prenumeruojamų periodinių leidinių įsigyta 4428 fiziniai vienetai.

6 lentelė. Periodinių leidinių fondo sudėtis 2017 m.

	Periodiniai leidiniai (fiz. vnt.)	Iš jų:	
		Mokslo šakomis (fiz. vnt.)	Grožinės (fiz. vnt.)
Viešoji biblioteka	824	751	73
Filialai	3604	3442	162
Sistema	4428	4193	235

Dėka Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo 2017 metais biblioteka gavo 717 egzempliorių 55 pavadinimų periodinius leidinius. Iš jų: 7 laikraščių ir 48 žurnalų pavadinimai. Dovanoti periodiniai leidiniai buvo paskirstyti viešajai bibliotekai ir jos filialams.

7 lentelė. Periodinių leidinių fondas 2017 m.

	Periodinių leidinių (fiz. vnt.)	Iš jų			
		Žurnalai		Laikraščiai	
		Fiz. vnt.	Procentai	Fiz. vnt.	Procentai
Viešoji biblioteka	1037	1022	99%	15	1%
Filialai	4108	4059	99%	46	1%
Sistema	5145	5081	99%	61	1%

Gautų leidinių kiekį pagal rūšis iliustruoja 8 lentelė (žiūrėti 8 lentelę).

8 lentelė. Leidinių gautis pagal dokumentų rūšis 2016-2017 m.

Eil. Nr.	Dokumentų rūšys	Kalvarijos SVB bibliotekų fondo gautis pagal dokumentų rūšis		
		2017 m.	2016 m.	skirtumas
1.	Spaudiniai	3414	2517	>897
2.	Serialiniai leidiniai	5160	3691	>1469
3.	garsiniai dokumentai	35	24	>11
4.	spausdintinių natų	3	5	<2
5.	kiti dokumentai. Iš jų:	19	0	>19
	<i>vaizdiniai</i>	0	0	0
	<i>kartografiniai</i>	1	0	>1
	<i>duomenų bazės fizinėse laikmenose</i>	0	0	0
	<i>kiti skaitmeniniai dokumentai fizinėse laik.</i>	4	0	>4
	<i>trimačiai</i>	14	0	>14

Ataskaitiniais metais bibliotekų fondai papildyti 2951 fiziniu vienetu grožinės literatūros: *filialuose* - 1984 fiziniais vienetais, *viešojoje bibliotekoje* – 967 fiziniais vienetais. 2017 m. šakinės literatūros gauta 5680 fizinių vienetų, Iš jų: *filialuose* - 4176 fiziniai vienetai, *viešojoje bibliotekoje* – 1504 fiziniai vienetai. 2017 metais vienam *filialui* grožinės literatūros vidutiniškai teko 180 fizinių vienetų (2016 metais – 222 fiziniai vienetai), šakinės – vidutiniškai 380 fizinių vienetų (2016 metais – 261 fizinis vienetas).

Dokumentų nurašymas

2017 metais buvo nurašyta 11584 fiziniai vienetai (2016 metais – 8456 fiziniai vienetai) dokumentų, *filialuose* – 9378 fiziniai vienetai (2016 metais – 5383 fiziniai vienetai), *viešojoje bibliotekoje* - 2206 fiziniai vienetai (2016 metais – 3073 fiziniai vienetai). Ataskaitiniais metais didžiausias nurašomų dokumentų fizinių vienetų skaičius buvo Menkupių filiale. Daugelis fonde esančių spaudinių susidėvėję, pasenę savo turiniu. Todėl teko atidžiai peržiūrėti bibliotekos fondą bei atrinkti nurašymui skirtas knygas.

9 lentelė. Dokumentų nurašymas 2016-2017 m.

Eil. Nr.	Filialai	Nurašomų dokumentų skaičius (fiz. vnt.)						Skirtumas (visų dok.)
		2017 m.			2016 m.			
		Dokumentai	Iš jų:		Dokumentai	Iš jų:		
Knygos	Periodika		Knygos	Periodika				
1	Aistiškiai	301	119	182	365	187	178	<64
2	Akmenynai	573	317	256	424	123	301	>149
3	Brukai	540	294	246	413	201	212	>127
4	Jungėnai	628	314	314	641	356	285	<13
5	Jusevičiai	1010	495	515	727	276	451	>283
6	Liubavas	1157	950	207	359	177	182	>798
7	Menkupiiai	3975	3851	124	313	114	199	>3662
8	Mockai	255	32	223	749	611	138	<494
9	Radiškė	322	116	206	409	156	253	<87
10	Salaperaugis	185	132	53	326	262	64	<141
11	Sangrūda	432	148	284	657	276	381	<195

Pagal nurašymo priežastis ataskaitiniais metais daugiausia nurašyta susidėvėjusių dokumentų (68,6 %). Visos nurašymo priežastys pateiktos 10 lentelėje.

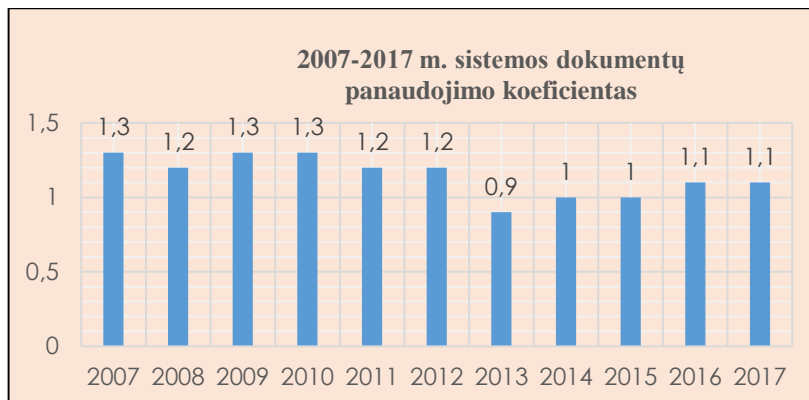
10 Lentelė. Dokumentų nurašymo priežastys

	Fiziniai vienetai	Procentai
Susidėvėję dokumentai	7943	68,57
Praradę aktualumą dokumentai	3403	29,38
Vartotojų prarasti dokumentai	66	0,57
Kitos priežastys	172	1,48
Iš viso:	11584	100,00

Fondo panaudojimas

2017 metais Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fondų apyvartos rodiklis buvo 1,1. (2007-2017 metais Kalvarijos *bibliotekų sistemos* dokumentų panaudos koeficientų kaitą žiūrėti 2 grafike).

2 grafikas. Bibliotekų sistemos dokumentų panaudojimo koeficientas 2007-2017 m.

2007-2011 metų tarpsnyje dokumentų fondo panaudojimo koeficientas buvo stabilus. Tik nuo 2013-ųjų šis rodiklis ženkliai pakito. Tikėtina, kad turėjo įtakos 2013-2014 metais vykdomas Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos projektas „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Akmenynų, Brukų, Liubavo, Jungėnų, Sangrūdės filialų patalpų pritaikymas visuomenės poreikiams“. Vartotojai buvo aptarnaujami tik sąlyginai.

Didžiausias viešosios bibliotekos dokumentų fondo panaudojimo koeficientas buvo 2007-2009

metais, nes šiame laikotarpyje gautas neblogas knygų finansavimas, suaktyvino vartotojų lankymąsi bibliotekose ir dokumentų skolinimąsi į namus. (2007-2017 metų viešosios bibliotekos dokumentų panaudos koeficientas 3 grafike).

3 grafikas. VB dokumentų panaudojimo koeficientas

2017-aisiais VB, Aistiškių, Akmenynų, Liubavo, Menkupių ir Mockų filialuose didžiausias dokumentų panaudos koeficientas pagal mokslo šakas buvo grožinės literatūros. Ataskaitiniais metais *suaugusieji skaitytojai* dažniausiai rinkosi šių lietuvių autorių kūrinius: Edmundas Venslova „Pasiklydę kely“, „Vidurnakčio lietus“, Irena Buivydaitė „Takas per jūrą“, Alvydas Šlepikas „Mano vardas – Marytė“, Charles Martin „Kalnas tarp mūsų“, Ingeborg Jacobs „Vilko vaikas“, Andy Mulligan „Šiukslės“, Elena de Strozzi „Švelni klaida“, Violeta Palčinskaitė „Atminties babilonai, arba aš vejuos vasarą“, Guillaume Musso „Angelo kvietimas“ ir kt. *Skaitytojų vaikų* skaitomiausi leidiniai buvo Norbert Pautner „Pieškime: žingsnis po žingsnio“, Corina Beurenmeister „Svečiuose pas ūkininką“, Malvyra Rylėškieienė „Raudonuogis“, Česlovas Navakauskas „Pavojingas žvirblių skrydis“, Eric Hill „Spokas linki labos nakties“ bei „Spokas gamtoje“, „Lietuvos etnografinių regionų lopšinė“, Rita Bagdonienė „Duonos pasakojimas“, Herta Matulionytė-Burbienė „Peliukas kurią filmą“ ir daugelis kitų.

Didžiausias šakinės literatūros (ypatingai 3 skyriaus) dokumentų panaudos koeficientas buvo Brukų, Jungėnų, Jusevičių, Radiškės, Salaperaugio, Sangrūdės filialuose.

Populiariausi leidiniai *suaugusiųjų skaitytojų* tarpe buvo Lietuvos rytas, Lietuvos žinios, Vakaro žinios, Suvalkietis, Moters savaitgalis, Žmonės, Ji. *Vartotojams vaikams* patiko - Darbštuolė, Justė, Penki, Panelė, Flintas, Lututė, Naminukas, Žvejys ir žuvis, Nykštukas, Laimiukas.

2017 metais skaitytojai labiausiai domėjosi socialiniais mokslais, teise, ekonomika, medicina, technika, vadyba, istorija. Nedidelę paklausą vartotojų tarpe turėjo sporto, estetikos, veterinarijos, miškų ūkio, medžioklės, aviacijos, matematikos, fizikos, geologijos literatūra.

VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Vadovaujantis Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo ir Sangrūdės seniūnijų pateiktais duomenimis, 2017 metais Kalvarijos savivaldybėje gyvenamą vietą deklaravo 12331 gyventojas (2016 metais – 12925): Kalvarijos mieste – 4938 (2016 metais – 5280), kaimuose – 7393 (2016 metais – 7645) gyventojai. 2017 metais savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 594 gyventojais.

2017 metais Kalvarijos *bibliotekose* buvo sutelkta 30 % (2016 metais – 28 %) savivaldybės gyventojų: 29 % gyventojų (2016 metais – 25 %) *viešojoje bibliotekoje*, 30 % gyventojų (2016 metais – 30 %) *kaimuose*.

Ataskaitiniais metais savivaldybės *viešosiose bibliotekose* užregistruoti 3678 vartotojai (2016 metais – 3666). *Viešosios bibliotekos* paslaugomis 2017 metais naudojosi 97 vartotojais daugiau nei 2016 metais. Bendras *filialų* vartotojų skaičius ataskaitiniais metais sumažėjo 85 vartotojais.

10 lentelė. Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose registruotų vartotojų sudėtis 2016-2017 m

	Viešojoje bibliotekoje	Filialuose	Iš viso	Viešojoje bibliotekoje	Filialuose	Iš viso	Skirtumas
	2016 m.	2016 m.	2016 m.	2017 m.	2017 m.	2017 m.	
Iki VII kl. moksleiviai	295	696	991	301	662	963	-28
VIII-XII kl. moksleiviai	246	308	554	256	271	527	-27
Studentai	76	81	157	70	74	144	-13
Tarnautojai	221	228	449	234	253	487	+38
Darbininkai	94	267	361	110	232	342	-19
Ūkininkai		78	78		60	60	-18
Pensininkai	129	267	396	131	304	435	+39
Bedarbiai	131	265	396	172	240	412	+16
Kiti	41	140	181	51	149	200	+19
Dirbantieji ir besimokantys	14	0	14	6	0	6	-8
Darbuotojai	20	0	20	19	0	19	-1
Virtualūs	10	0	10	15	0	15	+5
Neįgalieji	59		59	68	0	68	+9
Iš viso	1336	2330	3666	1433	2245	3678	+12

2017 metais (taip pat ir 2016-aisiais) gausiausios vartotojų grupės buvo vaikai (iki 7 klasės) ir 8-12 klasių moksleiviai. Tačiau šių amžiaus grupių vartotojų skaičius per metus sumažėjo daugiausiai. Į savivaldybės bibliotekas ataskaitiniais metais nebegrižo 28 vaikai (iki 7 klasės) ir 27 moksleiviai (8-12 klasių). 2017 metais bibliotekų sistemoje užregistruota 39 pensijinio amžiaus skaitytojai daugiau nei 2016 metais Padidėjo ir kitų vartotojų grupių skaičius: tarnautojų, nedirbančių (ypač mieste) asmenų. Filialuose ataskaitiniais metais, lyginant su 2016-aisiais, sumažėjo beveik visų vartotojų grupių skaičius.

Vartotojų apsilankymas

2017 metais savivaldybės *viešosiose bibliotekose* vartotojai apsilankė 74833 kartus (2016 metais – 75210), t.y. 377 apsilankymais mažiau nei praėjusiais metais. *Viešojoje bibliotekoje* apsilankyta 28759 kartų (2016 metais – 23387), t.y. 5372 apsilankymais daugiau nei praėjusiais metais. *Filialuose* ataskaitiniais metais vartotojai apsilankė 46074 kartus (2016 metais - 51823), t.y. 5749 apsilankymais mažiau nei ankstesniais metais.

11 lentelė. Vartotojų apsilankymas 2016-2017 m.

	Vartotojų apsilankymai					
	Suaugusiųjų		Vaikų		Iš viso	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	21546	16242	7213	7145	28759	23387
Filialai	24937	28242	21137	23581	46074	51823
Sistema	46483	44484	28350	30726	74833	75210

2017 metais bendras vartotojų lankomumas bibliotekų sistemoje nepakito. *Viešojoje bibliotekoje* jis padidėjo (2016 metais – 18, 2017 metais - 20), *filialuose* sumažėjo (2016 metais – 22, 2017 metais - 20).

Dokumentų išduotis vartotojams

Ataskaitiniais metais savivaldybės *viešosiose bibliotekose* vartotojams išduota 116301 fizinis vienetas dokumentų, t.y. 3917 fizinių vienetų mažiau nei pernai. Iš jų: į namus išduota – 92864 fiziniai vienetai dokumentų, vietoje – 23437 fiziniai vienetai dokumentų. *Viešosios bibliotekos ir filialų 2016-2017 metų* dokumentų išduotį atspindi 12 lentelė.

12 lentelė. Dokumentų išduotis 2016-2017 m.

	Išduotis į namus (fiz. vnt.)		Išduotis vietoje (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	27102	26590	10111	10100	37213	36690
Filialai	65762	69120	13326	14408	79088	83528
Sistema	92864	95710	23437	24508	116301	120218

Viešojoje bibliotekoje 2017 metais išduota 523 fiziniais vienetais dokumentų daugiau nei praėjusiais. Padidėjo dokumentų išduotis tiek į namus, tiek vietoje. Filialuose 2017 metais išduota 4440 fizinių vienetų dokumentų mažiau nei praėjusiais metais, todėl bendra bibliotekų sistemos dokumentų išduotis ataskaitiniais metais yra mažesnė nei 2016 metais. Ženkliai dokumentų išduotis sumažėjo Menkupių filiale (-1354 fiziniais vienetais), kuris buvo iškeltas į mažesnes patalpas, panaikinus Kalvarijos gimnazijos Alksninės pagrindinės mokyklos skyrių. Netekus nemažai lankytojų sumažėjo ir dokumentų išduotis. Ataskaitiniais metais mažiau dokumentų išduota Jungėnų

(-917 fizinių vienetų) ir Salaperaugio (-634 fiziniai vienetai) filialuose. Mažėjimo priežastys įvairios: darbuotojų ligos, mažėjantis gyventojų skaičius, nenoras skaityti knygų, periodinių leidinių ir pan.

13 lentelė. Išduotis pagal dokumentų rūšis 2016-2017 m.

	Knygos ir brošiūros (fiz. vnt.)		Periodika (fiz. vnt.)		Kiti leidiniai (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	Iš viso (fiz. vnt.)
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	19181	19375	16168	15313	1864	2002	37213	36690
Filialai	38874	41049	38519	40855	1695	1624	79088	83528
Sistema	58055	60424	54687	56168	3559	3626	116301	120218

2017 metais *bibliotekų sistemoje* knygų ir brošiūrų išduotis sudarė 50 % bendros išduoties (2016 metais – 50 %), *viešojoje bibliotekoje* – 51 % (2016 metais – 53%), *filialuose* - 49 % (2016 metais – 49 %).

Periodikos išduotis ataskaitiniais metais *bibliotekų sistemoje* sudarė 47 % bendros išduoties (2016 metais – 47 %), *viešojoje bibliotekoje* - 43 % (2016 metais – 42 %), *filialuose* - 49 % (2016 metais – 49 %).

2017 metais kitų leidinių išduotis savivaldybės *viešosiose bibliotekose* sudarė 3 % bendros išduoties (2016 metais – 3 %), *viešojoje bibliotekoje* - 5 % (2016 metais – 5 %), *filialuose* - 2 % (2016 metais – 2 %).

14 lentelė. Grožinės ir šakinės literatūros išduotis 2016-2017 m.

	Grožinė literatūra (fiz. vnt.)		Šakinė literatūra (fiz. vnt.)		Iš viso (fiz. vnt.)	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	16150	17345	21063	19345	37213	36690
Filialai	37650	38534	41438	44994	79088	83528
Sistema	53800	55879	62501	64339	116301	120218

Ataskaitiniais metais *bibliotekų sistemoje* grožinės literatūros išduotis sudarė 46 % bendros išduoties (2016 metais – 46 %): *viešojoje bibliotekoje* – 43 % (2016 metais – 47%), *filialuose* - 48 % (2016 metais – 46 %).

Šakinės literatūros išduotis ataskaitiniais metais *viešosiose bibliotekose* sudarė 54 % bendros išduoties (2016 metais – 54 %), *viešojoje bibliotekoje* - 57 % (2016 metais – 53 %), *filialuose* - 52 % (2016 metais – 54 %).

Prieiga ir sąlygos

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka skaitytojus aptarnavo 252 darbo dienas (toliau – d. d.), Aistiškių filialas – 197 d. d., Akmenynų filialas - 224, d. d., Brukų filialas - 223 d. d., Jungėnų filialas - 222 d. d., Jusevičių filialas - 213 d. d., Liubavo filialas - 219 d. d., Menkupių filialas - 187 d. d., Radiškės filialas - 140 d. d., Salaperaugio filialas - 227 d. d., Sangrūdės filialas – 211d. d.

Darbo laikas.

Bibliotekos administracija dirba pirmadieniais-penktadieniais nuo 8 val. 00 min. Darbą baigia pirmadieniais-ketvirtadieniais 17 val. 00 min., penktadieniais – 15 val. 45 min. Pietų pertrauka nuo 12 val. 00 min. iki 12 val. 45 min. Viešojoje bibliotekoje skaitytojai aptarnaujami pirmadieniais-

penktadieniais nuo 10 val. 00 min. iki 18 val. 00 min., šeštadieniais nuo 9 val. 00 min. iki 16 val. 30 min.

Filialų darbuotojai dirba 5 dienas per savaitę. Darbą pradeda 9 val. 00 min. baigia 18 val. 00 min. Pirmadieniais-penktadieniais dirba Aistiškių, Jungėnų, Menkupių (poilsio dienos – šeštadienis-sekmadienis). Antradieniais-šeštadieniais - Akmenynų, Brukų, Liubavo, Radiškės, Salaperaugio, Sangrūdų bibliotekos (poilsio dienos – sekmadienis, pirmadienis).

2017 metais bibliotekų sistemoje bendras (įskaitant ir kompiuterizuotas darbo vietas) darbo vietų skaičius buvo 127. Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius nekito – 70. Iš jų: vartotojams – 50, darbuotojams – 20. Viešojoje bibliotekoje – 25 kompiuterizuotos darbo vietos. Iš jų: vartotojams – 16, darbuotojams – 9. Filialuose – 45 kompiuterizuotos darbo vietos. Iš jų: vartotojams – 34, darbuotojams – 11.

TBA

2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vienas skaitytojas pasinaudojo tarpbibliotekiniu skolinimu šalies viduje. Iš Kauno apskrities viešosios bibliotekos jam atsiųsta 6 dokumentų kopijos.

Renginiai

2017-ieji metai įstaigai jubiliejiniai. Minėdama aštuoniasdešimtmetį Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, atsižvelgdama į savo galimybes, organizavo įvairias veiklas, renginius, pristatydama ir supažindindama krašto bendruomenę su teikiamomis paslaugomis, skatindama skaitymą bei formuodama teigiamą požiūrį į jį. 2017 metų renginių temas įtakoję ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimais paskelbti atmintini metai: Piliakalnių, Tautinio kostiumo, Reformacijos, Lietuvių kalbos kultūros metai.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos organizavo 586 renginius, kuriuose sulaukė 4703 lankytojų. Tai sudarė 6 proc. visų bibliotekos lankytojų.

15 lentelė. Renginiai 2016-2017 m.

Renginiai		Viešojoje bibliotekoje		Filialuose		Sistemoje	
		2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Kompleksiniai	Suaugusiems	30	13	21	24	51	37
	Vaikams	18	13	22	20	40	33
	Viso:	48	26	43	44	91	70
Žodiniai	Suaugusiems	105	130	53	63	158	193
	Vaikams	9	4	80	75	89	79
	Viso:	114	134	133	138	247	272
Vaizdiniai	Suaugusiems	50	22	113	106	163	128
	Vaikams	35	42	50	50	85	92
	Viso:	85	64	163	156	248	220
Renginių skaičius		247	224	339	338	586	562
Renginių lankytojų skaičius		2505	3345	2198	2423	4703	5768

Viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose nuo birželio 15 dieną iki rugpjūčio 31 dieną vyko nuotaikingos „**Vasaros skaitymo iššūkio**“ varžytuvės. Bibliotekininkai kvietė gyventojus įveikti dešimt užduočių, susijusių su knygų skaitymu. Varžytuvėse dalyvavo 66 Lietuvos bibliotekos. Susumavus rezultatus paaiškėjo, kad Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka užėmė 5-ąją vietą. Skaitymo iššūkį priėmė 57 suaugusieji ir 42 jaunieji skaitytojai. Jie perskaitė 496 knygas. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose iš viso „Vasaros skaitymo iššūkį“ priėmė 165 skaitytojai, perskaitė 1158 knygas. Rugsėjo 20 d. Vasaros skaitymo iššūkio“ dalyviai buvo pakviesti į baigiamąjį renginį pasidalinti patirtimi, pasidžiaugti gražiais rezultatais.

5 paveikslėlis. „Vasaros skaitymo iššūkio“ nugalėtojai

Knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, popietės. Sausio 19 dieną Kalvarijos savivaldybės

viešojoje bibliotekoje vyko **Emilijos Lukšytės-Krušininės knygos „Gyvenimas lyg upė“ pristatymas**. Tai – devintoji literatės kūrybos knyga, sudaryta iš prozos, poezijos ir dainų. Emilijos Krušininės kūrybinis kraitis – 4 poezijos ir 4 dokumentinės prozos knygos. Ji taip pat yra trijų Alytaus rajono apskrities literatų klubo „Tėkmė“ almanachų sudarytoja. Autorė gimusi Jurgežerių kaime, vėliau gyvenusi Šarkio kaime (Kalvarijos savivaldybėje). Šiuo metu gyvena Punios miestelyje, Alytaus rajone.

6 paveikslėlis. Susitikimo akimirkos su kraštie Emilija Lukšyte-Krušiniene

Kovo 17 dieną į biblioteką rinkosi dainuojamosios poezijos gurmanai. Jų laukė atlikėjai – Vilma ir Virginijus Anelauskai. Poezijos posmai ir pamąstymai apie gyvenimo vingius, likimo dovanas ir praradimus įtaigiai ir kitaip nei įprastai suskambo apgaubiant juos gitarų muzikos garsais. Jaukus šviesaus vakaro metu buvo prisiminti lietuvių poetai, tragiškai palikę mūsų pasaulį. Šis dainuojamosios poezijos vakaras jau nebe pirmas kalvarijiečių kūrybinis sugrįžimas į savo kraštą.

7 paveikslėlis. Atlikėjai – Vilma ir Virginijus Anelauskai

Balandžio 5 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vykusiame Deimantės Aidukaitės knygos „**Vedybinės elgsenos ypatumai 1922-1938 m. Būdviečio, Gerdašių, Kapčiamiesčio, Kučiūnų, Leipalingio, Sangrūdės, Rudaminos, Švėntėžerio ir Veisiejų parapijose**“ pristatyme buvo pasakojama apie archyvuose išlikusius bažnytinius vedybų metrikus, kuriuose gausu informacijos apie to laikmečio lietuvių gyvenimo buitį ir papročius.

8 paveikslėlis. Deimantės Aidukaitės knygos pristatymas

Spalio 4 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta knyga „**Be pavadinimo: nusizudžiusiųjų artimųjų istorijos**“. 2017 metais išleista ir didelio susidomėjimo sulaukusią knygą kalvarijiečiams pristatė knygos idėjos autorius Mykolas Majauskas.

Spalio 12 dieną viešojoje bibliotekoje vyko labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ 2016-2017 metais išleistų projekto „Vaikų bibliotekėlės“ knygų dovanojimo akcija. Renginyje dalyvavo šio fondo direktorė Vaida Rukuižienė ir Seimo nario Kęstučio Mažeikos patarėja Renata Vensloviienė. Jos pristatė mažiesiems knygos mylėtojams dovanojamas knygeles: „Šunojaus diena“ (Ilona Ežerinytė), „Brolis, kurio nereikėjo“ (Eglė Baliutavičiūtė), „Debesėlis ieško vardo ir kitos pasakos“ (Gintarė Adomaitytė), „Adelės dienoraštis. Žiema“ (Ramunė Savickytė), „Skudurinukė“ (Ignė Zarambaitė), „Aš esu Tomas, seklys“ (Rebeka Una), „Baltas dangus“ (Lina Darbutaitė), „Voro koja“ (Marius Marcinkevičius), „Dramblis ir antis“ (Giedrė Rakauskienė).

9 paveikslėlis. Paramos fondo „Švieskime vaikus“ direktorė Vaida Rukuižienė bei Seimo nario Kęstučio

2017-ieji paskelbti Tautinio kostiumo metais. Nedidelė lietuvių tautelė save pasauliui pristato penkių regionų tautinių kostiumų įvairove. Tokie skirtingi, bet kartu ir labai panašūs, tautiniai rūbai lietuvius vienija savo spalvomis, raštais ir juose įtaisiais palinkėjimais. Spalio 18 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko popietė „**Tautinis kostiumas iš tėvų ir senolių skrynių**“.

Renginio metu Kalvarijos TAU studentai ir miestelio gyventojai buvo pakviesti „kelionėn“ po Lietuvos regionus – dokumentinio filmuko peržiūra leido jiems susipažinti ir paanalizuoti penkių etninių regionų tautinių drabužių skirtumus ir surasti jų bendrystę. Renginyje buvo pristatytos trys parodos: „Tautinis kostiumas fotografijose“, „Tautinis kostiumas – lietuvių tautos simbolis“ (literatūrinė paroda), „Tautiniai rūbai ir jų istorijos“ (buvo eksponuota kalvarijiečių paskolinti tautiniai rūbai). Garbaus amžiaus skaitytojai dalinosi prisiminimais apie tautinio kostiumo reikšmę jų gyvenime. Mažeikos patarėja Renata Vensloviienė

10 paveikslėlis. Popietės „Tautinis kostiumas iš tėvų ir senolių skrynių“ akimirka

Lapkričio 20 dieną **seminaro „Telefoniniai sukčiai. Kaip nepatekti į jų pinkles“** metu Lietuvos policijos rėmėjų asociacijos prezidentas Sigitas Mecelica mokė susirinkusius atpažinti galimas sukčiavimo telefonu formas, gebėti valdyti stresines situacijas ir kaip įgytas žinias pritaikyti kasdieninėje veikloje

Bibliotekai, įsigijus filmų (DVD), atsirado galimybė juos žiūrėti miestelio bendruomenei ne tik namuose, bet ir bibliotekoje. Didelio susidomėjimo sulaukė filmų „**Aš prieš tave**“ ir „**Laukinė**“ peržiūros. Nors bibliotekos patalpos nėra tam pritaikytos, tačiau sumaniai paruošta aplinka pritraukė būrį žiūrovų.

Knygų mugė. Rugsėjo 9 dieną Kalvarijos krašto šventės „Šypsaisi savo kraštui“ metu biblioteka organizavo „**Mažąją knygų mugę**“. Joje naujais leidiniais prekiaavo leidykla „Žara“ ir knygynas

„Pegasas“ bei Kalvarijos krašto literatai. Savo meninius darbus eksponavo ir kūrybines dirbtuves vedė tautodailininkas Antanas Lastauskas ir dailininkas Vytautas Kalinauskas. Mažieji mugės lankytojai drauge su animaciniu veikėju piešė, žaidė, pūtė muilo burbulus. Jaunimas puošniomis šukuosenomis pasipuošė „Grožio salone“, kuriam vadovavo Sandra Rimavičiūtė.

11 paveikslėlis. Fragmentas iš Mažosios knygų mugės

Darbų parodos. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikė darbų parodos, sulaukusios didžiulio lankytojų susidomėjimo. Viena išpūdingiausių – kraštiečių **Antano Lastausko, Arvydo Matulevičiaus, Juozo Videikos ir Vytauto Kalinausko darbų paroda.** Joje buvo eksponuojami

Vytauto Kalinausko tapybos darbai ir kitų trijų autorių medžio drožiniai, sugrįžę iš Rokiškyje vykusios Respublikinės medžio drožėjų darbų parodos Liongino Šepkos premijai laimėti, kurioje mūsų krašto autoriai buvo apdovanoti prizais. Vasario ir kovo mėnesiais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikusi tapybos darbų paroda „**Pleneras vienuolyne**“ lankytojus žavėjo spalvų žaismingumu, žinomų vietovių atpažįstamumu tapybos darbuose.

12 paveikslėlis. Kraštiečių darbų parodos fragmentas

Balandžio mėnesį Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojama antroji autorinė **Jono Glavecko tapybos darbų paroda.** Pagrindinė paveikslų tema – gamta. Darbai sklidini šilumos, ramybės, tikrumo. Žvelgiant į paveikslą, kuriame pavaizduota pieva, taip norisi įbristi į ją ir prisiskinti baltų ramunių. Iš kitos drobės tikroviškai „žiūri“ į mus gėlės, kviečiančios jas pauostyti, paliesti. Stebint paveikslą su žirgais, negali atsistebėti, kaip autorius puikiai perteikė beribę gyvūnų meilę vienas kitam. Stebint Jono Glavecko tapybą, jaučiamas autoriaus pasimėgavimas pačiu kūrybos procesu, o tai ir padaro paveikslus patrauklius akiai.

13 paveikslėlis. Jono Glavecko tapybos darbų paroda

Jau tradicija tapo bibliotekoje surengti Kalvarijos savivaldybės švietimo įstaigų moksleivių darbų parodą „**Sidabro vainikėlis**“, kurioje savo sukurtus darbus eksponavo Kalvarijos savivaldybės švietimo įstaigų auklėtiniai. Atrinkti darbai iškeliavo į regioninę parodą.

Renginiai filialuose.

Sausio mėnesį, daugelis filialų minėjo rašytojos Ievos Simonaitytės 120-ųjų gimimo metinių sukaktį. *Sangrūdos* („Išskirtinių lietuvių likimų vaizduotoja“), *Aistiškių* („Nebaigta knyga“), *Brukų* („Ieva Simonaitytė – nesibaigianti knyga“) filialuose veikė spaudinių parodos, kurios suteikė

lankytojams galimybę susipažinti su bibliotekoje esančiomis rašytojos knygomis, pasklaidyti rašytojai siųstų sveikinimų ir laiškų kopijas, pastudijuoti kitų rašytojų atsiminimus, straipsnius apie rašytojos kūrybą ir asmeninį gyvenimą. *Jusevičių* bibliotekoje vyko rašytojai skirta popietė „Iš liaudies atėjusi, liaudyje gyva“, kurios metu buvo aptarta knyga „Vilius Karalius“, prisiminta rašytojos biografija bei kūryba.

Gegužės mėnesį filialuose veikė spaudinių parodos skirtos Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos bei **Lietuvių kalbos kultūros metams** paminėti. Jose esančios knygos suteikė galimybę bibliotekos lankytojams supažinti su lietuvių kalbos sinonimais, frazeologizmais, tarmėmis, rašybos bei kirčiavimo ypatumais, kalbos etiketu, vaizdingais posakiais. Parodose buvo gausu įžymių žmonių minčių ir pasakymų, lietuvių liaudies patarlių apie gimtąją kalbą. Jas organizavo *Sangrūdės* („Graži tu, mano kalba gimtoji“), *Radiškės* („Lietuviška knyga ir spauda yra gimtosios kalbos ir tautos išsaugojimo pagrindas“ ir „Lietuvos knygnešiai – lietuvių kalbos gaivintojai“), *Liubavo* („Tautosakagimtosios kalbos gyvybės šaltinis“) filialai. Lietuvių kalbos kultūros metams paminėti *Jusevičių* kaimo bibliotekoje vyko du konkursai: eilėraščių - „Tas skambus lietuviškas žodis“, kuriame skambėjo Bernardo Brazdžionio, Justino Marcinkevičiaus, Pauliaus Širvio eilės ir raštingumo - „Raštingiausias moksleivis ir bendruomenės narys“. Išbandyti savo žinias gruodžio 6 dieną į šį konkursą susirinko nemažas būrelis bendruomenės vyresnio amžiaus narių ir jaunimo. Raštingiausiomis pripažintos bibliotekos lankytojos Regina Bungardienė ir moksleivė Paulina Zenevičiūtė.

Kiti renginiai. *Brukų* kaimo moterys kovo 8 dieną buvo pakviestos į popietę bibliotekoje „Šią dieną mums žydi pavasario gėlės“. Tarp pražydusių tulpių žiedų kalbėjome apie moterį, meilę, gėles. Joms skambėjo šventiniai eilėraščiai ir įdomūs skaitiniai, skirti šiai pavasario dienai. Mūsų moterys gyvena ne tik tarp savo darbų ir rūpesčių, jos savo jausmus ir mintis išreiškia kurdamos eiles. Šios popietės metu savo kūrybą skaitė Regina Rumbaitytė ir Roma Žilionienė. Gerą nuotaiką moterims dovanojo humoro grupė „Babcės“. Išėidamos moterys išsinešė ne tik tulpių žiedus, gerą nuotaiką, bet ir palinkėjo viena kitai dažniau susitikti kūrybinguose renginiuose.

14 paveikslėlis. *Babcės* popietėje „Šią dieną mums žydi pavasario gėlės“

Gegužės 3 dieną visos mamos (*Brukų filiale*) buvo pakviestos į popietę, skirtą Motinos dienai paminėti. Motinos diena ne šiaip sau švenčiama pavasarį. Motina tapatinama su žeme. Kaip ji išaugina vaikus, taip žemė išaugina derlių. Pirmasis gegužės sekmadienis šiame sužaliavo ir pražydo. Regis ir gamta sveikino ir savo dovanas dalijo brangiausiai, mylimiausiai mamai, mamųčiukai, mamulytei, motinėlei. Šventėje susirinkę mažieji lankytojai vienas po kito dalijosi mintimis apie savo mamas. Kiekvienam vaikui savo mama yra pati geriausia ir brangiausia, ir net trumpam nenorėtų jos iškeisti į kito draugo apibūdinamą dar geresnę mamą. Niekas kitas taip nenuramins vaiko širdelės kaip mama. Vaikai pasikeisdami skaitė lietuvių autorių Vytės Nemunėlio, Kosto Kubilinsko, Anzelmo Matučio, Ramutės Skučaitės, Salomėjos Nėries eilėraščius apie mamą, dainavo gražias daineles. Jie savo meilę pasižadėjo išreikšti ne tik žodžiais, bet ir elgesiu – pagarba, darbu, o išaušus sekmadienio rytui skubėti pasveikinti savo mamas, močiutes, jas priglausti, apkabinti.

Sangrūdosa bibliotekos lankytojai prasmingai leido laiką Kūrybinėse dirbtuvėse. „Kad širdyje neapsigyventų liūdesys, reikia šviesos“ - nusprendė senjoros vieno užsiėmimo „Žibintas - šviesos nešėjas“, kuris vyko lapkričio 7 dieną O šviesą skleidė ne tik jų rankomis sukurti žibintai, bet ir nuoširdus ir draugiškas bendravimas.

15 paveikslėlis. Akimirkos iš kūrybinių dirbtuvių

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka sulaukė nemažo Kalvarijos savivaldybės gyventojų ir svečių dėmesio. Renginių gausa bei įvairovė, vartotojų mokymai, akcijos, konkursai, į biblioteką sukviestą įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir pažiūrų lankytojus. Formuojamas teigiamas bibliotekos įvaizdis, skatina vartotojų pasitikėjimą ir pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis. Apie svarbiausius 2017 metų Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų įvykius, renginius ir kitą veiklą išspausdinta 19 straipsnių: vietinėje spaudoje paskelbta 16 (laikraštyje „Suvalkietis“), respublikinėje – 3 (žurnaluose: „Tarp knygų“ – 2, „Santara“ – 1)

<http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/images/2018/Straipsniai-spaudoje-2017-metais.pdf>. Informacija

apie biblioteką skelbiama ir Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, Sūduvos regiono naujienų www.suduvosgidas.lt internetinėse svetainėse.

Šiuose portaluose publikuota 18 straipsnių

<http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/images/2018/Straipsniai-interneto-svetainse-2017-metais.pdf>.

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos ir jos filialų struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt ir socialinio tinklo Facebook puslapiuose. 2017-ais metais viešoji biblioteka paskelbė 405 pranešimus, filialai – 283 pranešimus.

2017 metais bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos albumuose. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

Ataskaitiniais, kaip ir kiekvienais metais, įvairios veiklos buvo vykdomos bendradarbiaujant su įvairiais partneriais, savivaldybės švietimo, kultūros, 4-omis seniūnijomis (Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo, Sangrūdosa), nevyriausybinėmis įstaigomis, organizacijomis, pavieniais asmenimis: Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu, Kauno apskrities viešąja biblioteka, literatų klubu „Rasa“ ir daugeliu kitų. Biblioteka yra Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos, bibliotekininkų draugijos narė.

Darbas su skaitytojais vaikais

2017 metais Kalvarijos savivaldybėje gyventojų vaikų iki 14 metų buvo 1654 (2016 metais – 1898).

Ataskaitiniais metais *viešųjų bibliotekų sistemoje* skaitė 963 (2016 metais – 997) vartotojai vaikai. 2017 metais sutelktumas – 58 %. *Viešojoje bibliotekoje* užregistruota 301 (2016 m. – 259) jaunas skaitytojas. Sutelktumas *viešojoje bibliotekoje* – 49 %. *Filialuose* lankėsi 662 (2016 metais – 699) vaikai. Sutelktumas *filialuose* – 63 %.

Kalendoriniais metais skaitytojai vaikai *viešųjų bibliotekų sistemoje* apsilankė 28350 kartų (2016 metais – 30726), t.y. 2376 apsilankymais mažiau nei praėjusiais metais. *Viešoji biblioteka* aplankyta 7213 kartų (2016 metais – 7145), t.y. 68 apsilankymais daugiau nei praėjusiais metais. 2444 apsilankymais sumažėjo *filialuose*. Skaitytojų vaikų lankomumas *sistemoje* – 29, *viešojoje bibliotekoje* – 24, *filialuose* – 32.

Ataskaitiniais metais mažiesiems bibliotekos lankytojams iš viso išduota 35025 fiziniai vienetai įvairių dokumentų, t.y. 1087 fiziniais vienetais mažiau nei praėjusiais metais. *Viešojoje bibliotekoje* – 78 fiziniais vienetais daugiau nei praėjusiais metais, o *filialuose* – 1165 fiziniais vienetais mažiau nei praėjusiais metais.

16 lentelė. Išduotis vartotojams vaikams 2016-2017 m.

	Išduotis vartotojams vaikams (fiz.vnt.)					
	Į namus		Vietoje		Iš viso	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	6112	5842	2426	2618	8538	8460
Filialai	21978	22629	4509	5023	26487	27652
Sistema	28090	28471	6935	7641	35025	36112

16-oje lentelėje akivaizdžiai matyti, kad mažieji skaitytojai *viešųjų bibliotekų sistemoje* dokumentus mieliau skolinasi į namus. Jie sudarė 80 % bendros dokumentų išduoties (vietoje – 20 %).

2017 metais *viešojoje bibliotekoje* į namus išduota 270 fizinių vienetų daugiau nei praėjusiais metais, tačiau vietoje vaikams išduota 192 fiziniais vienetais mažiau nei pernai. *Filialuose* skaitytojams vaikams į namus išduota 651 fiziniu vienetu mažiau nei pernai.

17 lentelė. Išduotis pagal dokumentų rūšis 2016-2017 m.

	Knygos ir brošiūros (fiz.vnt.)		Periodika (fiz.vnt.)		Kiti leidiniai (fiz.vnt.)		Iš viso (fiz.vnt.)	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	4799	3928	2016	2559	1723	1973	8538	8460
Filialai	18891	20280	5956	5938	1640	1434	26487	27652
Sistema	23690	24208	7972	8497	3363	3407	35025	36112

2017 metais *viešųjų bibliotekų sistemoje* pagal dokumentų rūšis vartotojams vaikams knygų ir brošiūrų išduotis sudarė 67 %, periodikos – 23 %, kiti leidiniai – 10 % visos išduoties. Lyginant su praėjusiais metais, knygų ir brošiūrų išduotis *bibliotekų sistemoje* sumažėjo 518 fizinių vienetų, periodikos - sumažėjo 525 fiziniais vienetais, kitų dokumentų - 44 fiziniais vienetais.

18 lentelė. Grožinės ir įvairių mokslų šakų dokumentų išduotis vartotojams vaikams 2016-2017 m.

	Grožinė literatūra (fiz.vnt.)		Šakinė literatūra(fiz.vnt.)		Iš viso (fiz.vnt.)	
	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.	2017 m.	2016 m.
Viešoji biblioteka	4431	4451	4107	4009	8538	8460
Filialai	18921	19350	7566	8302	26487	27652
Sistema	23352	23801	11673	12311	35025	36112

2017 metais *bibliotekų sistemoje* vartotojams vaikams išduotis pagal mokslo šakas pasiskirstė sekančiai: grožinė literatūra sudaro 67 %, šakinė – 33 %. *Viešojoje bibliotekoje* grožinės literatūros išduotis - 52 %, šakinės literatūros – 48 %. *Filialuose* grožinės literatūros – 71 %, šakinės literatūros – 29 %.

Renginiai vaikams

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemoje vaikams surengta 214 renginių. Iš jų: 40 kompleksinių (2016 metais – 33), 89 žodiniai (2016 metais – 79), 85 vaizdiniai (2016 metais – 92). *Viešosios bibliotekos* jaunieji skaitytojai turėjo galimybę lankytis 62 renginiuose. *Filialuose* surengta 152 (2016 metais – 145) renginiai. Pagrindinės renginių formos: literatūrinės parodos, garsiniai skaitymai, edukaciniai užsiėmimai, susitikimai su rašytojais, autorių kūrybos pristatymai ir kt.

Renginiai Kalvarijos SVB vaikų skaitytojų abonemente

Daug įvairių renginių, akcijų surengta Nacionalinės bibliotekų savaitės metu. 17-a bibliotekos skaitytojų savo piešinius pristatė parodoje „Kai kožna burbuolytė išsprogsta, suskyla“. Savaitės metu veikė literatūrinės parodos: „Amerikiečių vaikų rašytoja Barbara Park“ (70-sioms autorės gimimo metinėms paminėti) ir „Su didelėm ir mažom paslaptim“, skirta informacinių leidinių pažinimui. Vyko knygelių su papildyta realybe pristatymai „Skaityk išmaniai“. Vaikai savo pasiūlymus rašė nuomonių aplanke „Kurkime biblioteką kartu“. Moksleivių pavasario atostogų metu, bibliotekos lankytojai buvo pakviesti į animacinių filmų savaitę. Mažieji stebėjo ir aptarinėjo šių filmukų herojus:

„Turbo“, „Monstrų universitetas“, „Kaip prisijaukinti Slibiną 2“, „Ugnies tramdytojai“, „Slaptas augintinių gyvenimas“, „Ralfas griovėjas“, „Ledynmetis 4“, „Ugnies tramdytojai“.

Birželio 1-ąją - Tarptautinę vaikų gynimo dieną - vaikų skaitytojų abonemento lankytojai prisidėjo prie akcijos „Taikos glėbys“: piešė ant asfalto kreidelėmis. (Buvo nupiešta 18 piešinių.) Akcijoje dalyvavo ne tik vaikai, bet ir jų tėveliai, močiutės.

16 paveikslėlis. Birželio 1-osios akimirkos

Kalbos kultūros metų paminėjimui parengta literatūrinė paroda „Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savos gerai nemokėti“ /J. Jablonskis/ ir garsinių skaitymų popietė. Jos metu vieni vaikai garsiai skaitė pasakas iš rinkinio „Pasakos. Žaidžiame teatrą“, o kiti vaidino su personažų figūrėlėmis. Popietėje „Svečiuose pas Astrida Lindgren“, skaitytojai buvo supažindinti su rašytojos gyvenimu ir kūryba, aptarta knyga „Mes varnų saloje“, pristatyta literatūrinė paroda „Mėgstamiausia pasaulio vaikų rašytoja“. Paroda „Mūsų piliakalniai“ supažindino bibliotekos smalsuolius su

Kalvarijos krašte esančiais piliakalniais: Kampinių, Menkupių, Naujienėlės, Navininkų, Piliakalnių ir Žaliosios.

Tautinio kostiumo metams paminėti organizuotos kūrybinės dirbtuvės „Nuspalvink lietuviškos abėcėlės raides tautiškais raštais“. Renginio metu buvo pristatyti Aukštaitijos, Dzūkijos, Mažosios Lietuvos, Suvalkijos, Žemaitijos etnografinių regionų tautiniai kostiumai ir tautinės juostos.

17 paveikslėlis. Kūrybinis procesas

Kalvarijos krašto šventėje „Šypsai savo kraštui“ vaikai susitiko su animaciniu herojumi „Pakaliku“, kuris kvietė lipdyti iš plastilino, pūsti muilo burbulus, spalvinti abėcėlės raides tautinių juostų raštais, ant asfalto kreidelėmis piešti piliakalnius. Jaunimas puošniomis šukuosenomis pasipuošė „Grožio salone“, kuriam vadovavo Laputė.

Metų pabaigoje vykusiuose edukaciniuose užsiėmimuose vaikai iš spalvoto popieriaus gamino snaiges, kuriomis buvo papuošti bibliotekos langai.

18 paveikslėlis. Žiemos dekoracijos

Renginiai vartotojams vaikams filialuose

Popietės, parodos. Sangrūdės bibliotekos mažieji skaitytojai sausio 1 dieną rinkosi į popietę, skirtą vienam mylimiausiajam vaikų rašytojui Vytautui Rašickui (65-eri metai). Jos metu buvo aptariama paauglių mėgstama rašytojo knyga „Baltos durys“. Tai kūrinys apie pereinamojo amžiaus pavojus, todėl vaikai ypač aktyviai įsitraukė į diskusiją, kalbėdami apie tai, kaip išvengti blogybių, kurios slypi už nerūpestingų jaunimo santykių, kaip atsispirti kitų daromai įtakai. Su išsamesniu rašytojo gyvenimu jaunieji skaitytojai galėjo susipažinti apžiūrėdami parodą „Linksmiausias vaikų rašytojas“. Spaudinių parodas šio rašytojo sukakčiai paminėti taip pat parengė **Brukų** („Sugrįžimas į vaikystę“), **Jusevičių** („Knygos, kuriose gyvena vaikai“) bei **Salaperaugio** („Ko verkė knygelės“) filialai. **Sangrūdės** bibliotekos organizuotoje popietėje „Burtažodis: smagi vaikystė ir žaidimai“, skirtoje Astridos Lindgren 110-ajam gimimo jubiliejui, lankėsi Sangrūdės gimnazijos pradinių klasių mokinukai. Į gimtadienio šventę atvyko ir Pepė Ilgakojinė, Karlsonas bei ponis Frekenbok. Rašytojos knygų herojai linksmi ir šmaikščiai suvaidino ištraukas iš jos kūrinėlių, šoko, dainavo, bendravo su vaikais. Jaunoji bibliotekos skaitytoja Ineta pristatė knygų parodėlę. Rašytojos Astridos Lindgren garbingam jubiliejui paminėti vaikams parengė spaudinių parodas **Brukų** („Vaikų širdžių karalienė Astrid Lindgren“ ir piešinių paroda „Gražiausia Pepė Ilgakojinė ir Karlsonas“), **Jusevičių** („Pepė, Karlsonas ir dar kai kas“) bei **Salaperaugio** („Knyga, knyga ir dar kartą knyga“) filialai. **Brukų** filialo bibliotekininkė sukvietusi savo skaitytojus į popietę „Skaitydamas tobulėju“ ir papasakojusi apie knygos svarbą, pakvietė juos save išbandyti konkurse „Žiniukų mūšis“. Mažųjų laukė didelė užduočių kraitė. Vaikai, pasidalinę į dvi komandas („Raudonieji drakonai“ ir „Nenugalimieji“), minė mįsles, sprendė kryžiažodį, užbaigė pradėtas patarles, turėjo atspėti piešinyje pavaizduotus pagrindinius knygos veikėjus (Pepė Ilgakojinė ir Haris Poteris). Popietei pasibaigus, pralaimėjusių nebuvo, nugalėjo draugystė. Vaikai neskubėjo išeiti iš bibliotekos. Jie dar ilgai dalinosi patirtais įspūdžiais.

Garsiniai skaitymai – tai visus vienijantis užsiėmimas, kuris itin populiarus bibliotekose. 2017 metais *Sangrūdos ir Aistiškių* filialuose jaunieji skaitytojai rašytojo Vytauto Landsbergio 55-erių metų sukaktį paminėjo garsinio skaitymo valandėlėmis. Jų metu skaitė pasirinktas ištraukas iš knygos „Obuolių pasakos“. *Sangrūdos* bibliotekoje vyko dar viena garsinio skaitymo valandėlė skirta akcijai „Metų knygos rinkimai 2016“. Jos metu bibliotekininkė supažindino vaikus su Metų knygos rinkimuose dalyvaujančiomis knygelėmis. Susidomėję mažieji skaitytojai klausėsi akmenukų istorijų iš Aido Jurašiaus knygos „Akmenukų pasakos“. O gerai išžiūrėjęs į atsineštus akmenėlius, jiems patiems kilo noras kurti savo istoriją. Juk ją gali turėti kiekvienas akmuo. Išklaušę ir aptarę išgirstas istorijas, vaikai aktyviai balsavo, rinkdami Metų knygą. *Salaperaugyje* vyko garsinių skaitymų popietė „Ganau juodas aveles“, *Aistiškiuose* – „Rudnosiuko kelionė“ bei „Dramblys ir antis“.

19 paveikslėlis. konkurso „Geriausias lietuvių liaudies pasakų pasakorius“ metu

Lietuvių kalbos kultūros metams paminėti skaitytojams vaikams filialų darbuotojai, puoselėdami lietuvišką žodį, parengė daug žaismingų ir prasmingų popiečių. *Jusevičių* kaimo bibliotekos darbuotoja mažiesiems skaitytojams organizavo Lietuvių kalbos kultūros savaitę, prasidėjusią konkursu „Geriausias lietuvių liaudies pasakų pasakorius“. Jo metu visi vaikai nekantravo būti

nugalėtojais, todėl labai stengėsi kuo išraiškingiau ir aiškiau perteikti skaitomus kūrinius. Visiems, dalyvavusiems konkurse, buvo įteikti prizai. Su nekantrumu skaitytojai laukė ir antrosios savaitės dienos „Iš smulkiosios tautosakos skrynelės“. Popietės metu „liaudies išminties skrynia“ jiems atvėrė daug naujų, negirdėtų greitakalbių, priežodžių, patarlių, mįslių. Buvo organizuotas konkursas „Įmink mįslę keturgyslę“, o, norint tapti Mįslių Karaliumi, reikėjo pasukti galveles, atliekant įdomias ir sudėtingas užduotis bei kūrybingai iliustruoti skaičiuotes, patarles ir priežodžius. Trečiąją savaitės dieną vaikai buvo pakviesti į konkursą „Dailiausia rašysena“. Jame dalyvavo ir patys mažiausieji, nemokantys rašyti, bibliotekos skaitytojai. Jie papuošė popietę savo piešinukais, kuriuose puikavosi mažomis rankelėmis užrašyti vardukai. Ketvirtoji Lietuvių kalbos kultūros savaitės diena-popietė „Man patiko, paklausk ir tu“ buvo skirta rašytojos Ievos Simonaitytės kūrybai, kurios metu buvo skaitomos ištraukos iš apysakos „Pikčiurnienė“. Lietuvių kalbos kultūros savaitę vainikavo literatūrinė popietė „Dainuojam ir deklamuojam lietuviškai“.

20 paveikslėlis. Konkurso „Dailiausia rašysena“ akimirkos

Sangrūdų gimnazijos pradinukai buvo pakviesti į *Sangrūdų* bibliotekoje organizuotą viktoriną „Gimtųjų žodžių apkabintas aš gyvas kalboje“, kurios tikslas puoselėti gimtąją kalbą. Berniukų ir mergaičių komandos atkakliai ir kūrybingai atlikinėdami užduotis varžėsi tarpusavyje. Viktorinos metu vaikai susipažino su nevertotiniais žodžiais, svetimybėmis. Renginio pabaigoje buvo išrinktas gražiausias lietuviškas žodis iš Justino Marcinkevičiaus eilėraščio „Gimtoji kalba“. Juo tapo žodis „Gimtinė“. *Salaperaugyje* vyko popietės skirtos gimtos kalbos puoselėjimui: „Mano kelias į

gražią kalbą“, „Kaip nereikia kalbėti“, „Lietuvių liaudies patarlės ir mįslės“, *Liubave* - „Lietuvių liaudies patarlės ir priežodžiai“, *Menkupiuose* - „Tai gražiai skambėjo žodžiai“. 2017-ieji metai - **Tautinio kostiumo metai**. Supažindinti su tautinio kostiumo išskirtinumu, perduoti tradicijas jaunajai kartai - toks buvo surengtų popiečių tikslas. *Jusevičių* kaimo bibliotekoje vyko popietė „Lietuvių liaudies tautinio kostiumo istorija“, kurios metu Rasa Januškienė, Kalvarijos kultūros centro etninės kultūros specialistė, vaikams pristatė tautinį kostiumą, atkreipdama dėmesį į jo privalomas dalis. Popietės vedančioji organizavo vaikams žaidimus, pateikė smagias užduoteles, susijusias su tautiniais rūbais.

21 paveikslėlis. Popietės metu

Diskusiją „Lietuvos regionai ir jų tautiniai kostiumai“ savo skaitytojams surengė **Radiškės filialo** darbuotojas. Valandėlės metu buvo kalbėta apie Lietuvos etnografinius regionus, jų išskirtinius bruožus, aptarta kiekvieno regiono tautiniai rūbai, buvo ieškoma juose skirtumų bei panašumo. Akmenynų kaimo biblioteka organizavo skaitytojams vaikams parodos „Tas rūbo gražumas“ pristatymą.

17-oji nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė kvietė visus dalyvauti Kalvarijos savivaldybės bibliotekų renginiuose, diskutuoti, siūlyti, klausiti, kokia turėtų būti šiandienos biblioteka. Savaitės metu filialuose lankytojams vaikams vyko daug įvairių ir įdomių renginių. Nacionalinę bibliotekų savaitę Sangrūdų biblioteka pasitiko pasipuošusi spalvotais paveikslais ir piešiniais. Jūs nutapė Sangrūdų gimnazijos penktokė Kamilė Andriulionytė. Balandžio 27 dieną vyko šios parodėlės atidarymas, į kurį atvyko Kamilės bendraklasiai, draugai. Autorė pasidalino kiekvieno paveikslo „gimimo“ istorija, jų piešimo technika. Sveikinimo žodį tarė ir tapti didžia menininke linkėjo klasės auklėtoja ir bibliotekininkė. Bendraklasiai pirmosios parodos atminimui piešė bendrą piešinį, kurį įteikė parodos autorei.

22 paveikslėlis. Kamilės su bendraklasiais

Balandžio 26-ąją dieną pirmą kartą „knygų šali“ (Sangrūdės filialas) aplankė Sangrūdės gimnazijos priešmokyklinio ugdymo grupės vaikučiai. Viešnagės metu jie susipažino su biblioteka, kalbėjosi apie knygeles ir skaitymą, mokėsi knygečių išdavimo ir grąžinimo tvarkos. Pavartę knygeles, išklausę bibliotekininkės sekamą pasaką, pasimatavę ūgį „milžinų liniuote“ ir šiek tiek įsidrąsinę, vaikai deklamavo, dainavo, žaidė. Atsisveikindami pažadėjo į biblioteką būtinai sugrįžti.

23 paveikslėlis. Bibliotekos mažieji svečiai

Brukų kaimo bibliotekos darbuotoja balandžio 29 dieną, užbaigdama bibliotekų savaitę, visus vaikus pakvietė į popietę „Mūsų Lietuvėlėj sukas malūnėliai“, kurioje visi pasipuošę tautiniais rūbais žaidė žaidimus, šoko, minė mįsles. Pasakorė pasakojimo legendas ir sakmes, sekė pasaką apie vėjo malūną, visi dainavo lietuvių liaudies dainas ir lankstė vėjo malūnėlius. Mažesni, didesni, margaspalviai ir vienspalviai malūnėliai pradžiugino ne tik bibliotekos lankytojus, bet ir praeivius. Smagu buvo žiūrėti į besisukančius malūnėlius, kuriems pagaminti prireikė ne tik rankos miklumo, kūrybiškumo, bet ir dalelės širdies.

24-25 paveikslėlis. Jaunoji bibliotekininkė ir „auksinė“ knyga

Radiškės filiale XVII-oji nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė prasidėjo popietę „Papuoškime savo biblioteką“. Jos metu biblioteka pasipuošė lankytojų pagaminta „auksine“ knyga. Taip pat bibliotekoje vyko akcija „Jūs aptarnauja jaunasis bibliotekininkas“. Visą savaitę „naujo“ bibliotekininko darbu galėjo mėgautis jaunieji bibliotekos skaitytojai. Jie sėdėjo bibliotekininko vietoje ir aptarnavo lankytojus.

Liubavo filiale edukacinės pamokėlės „Šventinį atviruką pasigamink pats“ metu, Liubavo seniūnijos darbuotoja Danutė Asipauskienė pamokė mažuosius bibliotekos lankytojus kviklingo meno, kurio technika kūrė atvirukus. Koks malonus jausmas kada proginį rankdarbį pasigamini pats (atvirukas buvo skirtas bibliotekų savaitei atminti).

26 paveikslėlis. Edukacinės pamokėlės metu Liubave

Kauno apskrities viešosios bibliotekos organizuotoje akcijoje „Vasara su knyga“ dalyvavo ir kaimo bibliotekų mažieji skaitytojai. **Brukų** filiale vasaros skaitymo iššūkį priėmė 5 dalyviai, kurie perskaitė po dešimt knygų ir tapo nugalėtojais. Džiugu sulaukus malonių vaikų atsiliepimų. Štai keletas dalyvių mintys: „Man labai patinka skaityti įvairias knygas. Ypač vasarą, kai būna daug laiko. Aš galiu skaityti ir skaityti. Mes vaikai daug fantazuojame. Bet su knyga lengviau. Vasaros skaitymai – jėga! (Oksana); „Man patinka vasara! „Per atostogas ir man labai patinka būti bibliotekoje“ (Joana);

„Vasaros skaitymai – spalvotas laumžirgis pievoje“ (Matas); „Nuostabu, kai keliaudamas po Lietuvą gali surasti vietą, kurioje šalia kitų pramogų, gali jaukiai pabūti knygų apsuptyje!. Čia suradau tokių vaikiškų knygučių, kurių nemačiau knygyne ir kurias būtinai norėsiu paskaityti savo dukrytei. Kai grįšiu į Kauną, eisiu užsiregistruoti į biblioteką! Iki susitikimo“ (Aida). **Aistiškių** kaimo bibliotekoje skaitymuose „Vasara su knyga“ dalyvavo 15 skaitytojų vaikų. **Jusevičių ir Sangrūdės** filialų dalyviai tapo šios akcijos prizininkai (žiūrėti 16 lape).

27 paveikslėlis. Akcijos „Vasara su knyga“ dalyvės (*Brukų filialas*)

Kiti renginiai. Kiekvienas metų kalendoriaus lapelis bibliotekininkams pateikia daug minčių ir idėjų, kaip galima sukurti šventę, paverčiant ją vienintele ir įsimintina popiete, valandėle, pamokėle, paroda. Juk šventės, ypač skaitytojams vaikams, suteikia pakilią nuotaiką, daug geros energijos ir nepamirštamų akimirų. Bibliotekose daugelis iš jų tampa metų tradiciniais renginiais. Tai - Užgavėnės, Velykos, vaikų gynimo diena, Kalėdos ir kt.

Užgavėnės. Vasario 25 dieną **Brukų** bibliotekos lankytojai ir bendruomenės nariai „varė žiemą iš kiemo“ – šventė Užgavėnės. Ant laužo verdama garavo sriuba, siautėjo persirengėliai, grūmėsi Kanapinis su Lašininiu, buvo sudeginta Morė. Užgavėnės bibliotekos lankytojams tapo kasmetine tradicine švente, pritraukiančia vis didesnę bendruomenės narių skaičių.

28 paveikslėlis. *Persirengėlių siautėjimas*

Velykos. **Aistiškių** bibliotekoje vyko velykinė popietė „Svečiuose pas kiškį“. Velykė susirinkusius dalyvius pakvietė pasižiūrėti Aistiškių kaimo vaikų surengto vaidinimo, kuris prasidėjo Vytutės Grybytės (Vaikų ir jaunimo meno kolektyvo „Aistutės“ solistė) skambia daina „Pavasaris“. Į spektaklį buvo įtraukti visi šventės dalyviai. Jie kartu margino miško žvėrelių atsiridentą didelį kiaušinį, sušoko šokį „Čia, čia, čia“, mokėsi liaudiškų šokių „Bitute pilkoji“ bei „Graži mūsų šeimynėlė“, deklamavo eilėraščius, minė mįsles, žaidė žaidimus, margino kiaušinius ir kabino juos ant Velykinio medžio bei dalyvavo margučių ridenimo rungtynėse.

29 paveikslėlis. *Vaikų gynimo diena Brukų filiale*

Vaikų gynimo diena. **Brukų** bibliotekos darbuotoja pakvietė vaikučius į gražią šventę – Tarptautinę vaikų gynimo dieną. Ta proga jiems buvo surengta popietė „Kūrybos, draugystės vaivorykštė“. Ši diena – tai priminimas visuomenei apie būtinybę saugoti ir gerbti vaikų teises. Prie bibliotekos susirinkę vaikai žaidė, piešė, išbandė savo jėgas kamuoliukų mėtymo, tinklinio, ėjimo su „kūjokais“ ir kitose rungtyse. Už aktyvumą, taiklumą,

miklumą, draugiškumą ir dalyvavimą šventėje visi buvo apdovanoti prizais. *Aistiškiuose* vyko vaikams skirta literatūrinė-muzikinė popietė „Puoškime žemę baltais gerumo žiedais“. Visus susirinkusius vaikus ir jų tėvelius Aistiškių parke pasveikino „gerosios salos“ piratai, atsitempdami pilną lobių skrynią. Kartu su jais atvyko nemažas būrys vaikų ir jaunimo meno kolektyvų. Kapitonas vaikučius pakvietė kartu su juo pasigaminti „gerosios salos“ atributiką - kepuraites ir ženkliukus, kuria pasipuošę virto šventės šauniais piratais. „Laivo denyje“ vyko šventinis koncertas, įvairios rungtys, žaidimai. Renginio pabaigoje piratų kapitonas, atvėręs lobių skrynią, visus jos turtais (saldainiais) išdalijo vaikams.

Kalėdos. *Brukų* filiale gruodžio 29 dieną bibliotekos skaitytojai buvo sukviesti į popietę „Nusagstysim karpinėlių perlais Kalėdas“. Šventinę, pakilią nuotaiką kūrė, biblioteką puošusios mokinių sukurtos karpinių girliandos, primenančios snaiges iš amžinai šaltos Ledo šalies. Popietės metu vyko kūrybinės dirbtuvėlės, kurių metu vaikai ir jų tėveliai karpė snaiges, margino piešinius. Mažieji šventės dalyviai buvo pradžiuginti saldžiąja cukraus vata. Popietė vainikuota gardžia nata: mažieji bibliotekos bičiuliai vaišinosi arbata ir smaguriavo tėvelių paruoštomis vaišėmis. Pokalbiai netilo ir dalinimasis renginio įspūdžiais tęsėsi dar ilgai ilgai.

30 paveikslėlis. Kūrybinė akimirka

INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

LIBIS PĮ diegimas

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos programinė įranga (toliau - LIBIS PĮ) įdiegta 2004 metais. Nuo tų pačių metų dirbama ir LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kuriama elektroninė kraštotyros duomenų bazė, kortelinės kraštotyros kartotekos atitinkamo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau - NBDB) neteikiami. 2017 metais sukurta ir nukopijuota iš NBDB Marijampolės regiono laikraščių „Suvalkietis“, „Sūduvos gidas“, „Marijampolės miesto laikraštis“, kitų periodinių leidinių 246 straipsnių analiziniai įrašai. Visi šie straipsniai suskaitmeninti.

LIBIS Skaitytojų aptarnavimo posistemis Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikia nuo 2009 metų sausio 1 dienos filialuose dėl lėšų trūkumo dar neįdiegtas. 2015 metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje įdiegtas LIBIS Periodikos posistemis. Nuo 2017 metų visi, ne tik viešojoje bibliotekoje, bet ir filialuose, gaunami periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi naudojant LIBIS PĮ. 2017 metais, kaip ir kasmet, atnaujinta LIBIS PĮ. Įdiegti pataisymai ir pakeitimai, leidžiantys patogiau naudotis programa. Filialų dokumentų fondo rekatalogavimas baigtas Akmenynuose, Aistiškiuose, Brukuose, Jungėnuose, Liubave, Radiškėje ir Sangrūdoje. 2018-aisiais metais planuojama baigti Jusevičių, Menkupių bei Salaperaugio filialų dokumentų suvedimą į LIBIS duomenų bazę.

Informacinis fondas

2017 metais *bibliotekų sistemos* informaciniame fonde sukaupta 3608 fiziniai vienetai. dokumentų. Iš jų: *viešojoje bibliotekoje* – 976 fiziniai vienetai dokumentų, *filialuose* – 2632 fiziniai vienetai. Ataskaitiniais metais šis fondas papildytas 34 egzemplioriais (*Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu; Rusiškais pokalbiais ir žodynėliu; Lietuviškais-vokiškais pasikalbėjimais, gramatika ir žodynėliu; Po Lietuvą su šeima; Po Turkiją; Šiuolaikinė Vokietija* ir kt.). Iš jų: *viešojoje bibliotekoje* – 21 fizinis vienetas, *filialuose* – 13 fizinių vienetų. dokumentų.

Kalendoriniais metais didžiausią paklausą turėjo įvairūs Lietuvos Respublikos kodeksai, žodynai, žinynai, enciklopedijos. Reikės atnaujinti Lietuvos Respublikos kodeksus, išaugo poreikis įvairių kalbinių žodynų: lietuvių-vokiečių, lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų, lietuvių - anglų ir kt. kalbų žodynų.

Katalogų ir kartotekų sistema

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai veiklos procesai: dokumentų komplektavimas, paieška, vartotojų apskaita – kompiuterizuoti. Nuo 2005 metų elektroniniame kataloge iš viso sukaupta 67841 automatizuotas įrašas. Per metus papildyta 2475 bibliografiniais įrašais. 2018 metų pradžiai filialų elektroniniame ir korteliniuose kataloguose buvo 59999 įrašai, kartotekose – 10525 įrašai.

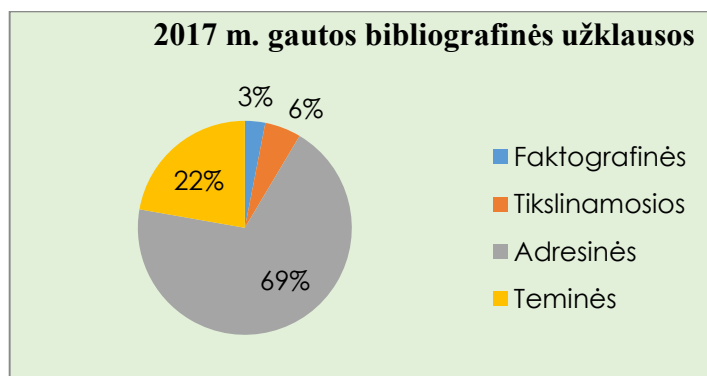
Informacinės užklausos

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose einamaisiais metais gautos 9686 užklausos (2016 metais – 9755), 69 užklausomis mažiau nei 2016-aisiais. 2017-2016 metų Sistemos užklausų palyginamoji analizė pateikta 19 lentelėje.

19 lentelė. Užklausų skaičius 2016-2017 m.

	Gauta užklausų			Atsakyta užklausų		
	2017 m.	2016 m.	Skirtumas	2017 m.	2016 m.	Skirtumas
VB	4528	4464	+64	4427	4389	+38
Filialai	5158	5291	-133	4955	5112	-157
Sistema	9686	9755	-69	9382	9501	-119

2017 metais buvo gauta užklausų pagal rūšis: faktografinių – 289 (VB – 54, F – 235), tikslinamųjų – 514 (VB – 60, F – 454), adresinių – 6493 (VB – 3721, F – 2772), teminių – 2086 (VB – 592, F – 1494). Kalendoriniais metais didžiąją atsakytų užklausų dalį (69 %) sudarė adresinės užklausos. Neigiami atsakymai sudaro 2,8 % visų gautų užklausų. Per metus neigiamų atsakymų į užklausas *viešojoje bibliotekoje* buvo 71 (2016 metais - 75), *filialuose* – 203 (2016 metais - 179).

4 grafikas. Bibliografinių užklausų rūšys

Akmenynų ir Liubavo filialuose jauniems bibliotekų vartotojams prarastos bibliografinės – informacinės pamokėlės. Jų metu vaikai supažindinti su bibliotekose esančiais informaciniais leidiniais: žodynais, žinytais, enciklopedijomis; paaiškinta, kaip šiuos dokumentus rasti fonde, kaip naudotis, kokią informaciją galima juose rasti. Enciklopedijose vaikai ieškojo informacijos apie gimtuosius kaimus, įžymius žmones ir kt.

Sangrūdos filiale vyko netradicinė pamoka „Žiniasklaidos leidiniai jaunimui“, kurioje dalyvavo Sangrūdos gimnazijos 8 klasės moksleiviai. Netradicinėje pamokoje, kurią vedė lietuvių kalbos mokytoja Angelė Zimnickienė bei bibliotekininkė Margarita Žardeckienė, buvo kalbama apie tai, kokius leidinius šiandieniniam paaugliui siūlo leidėjai, kokią informaciją jie spausdina, kaip nepasimesti informacijos liūne.

Kraštotyra

2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka didelį dėmesį skyrė informacijos ir dokumentų apie Kalvarijos kraštą kaupimui, tvarkymui ir sklaidai. Kalvarijos krašto istoriją, jo savitumus, šių dienų įvykius atspindinčios informacijos rinkimas, saugojimas ir pateikimas vartotojams yra viena iš prioritetinių bibliotekos veiklų. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose kaupiamas kraštotyros dokumentų fondas, pildomas kraštotyros kartotekos, atsakoma į vartotojų užklausas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu. Vykdomas dokumentų skaitmeninimas ir sklaida elektroninėje erdvėje. Rengiamos parodos, organizuojami knygų pristatymai, susitikimai su kraštiečiais ir kt. renginiai.

Bibliotekų kraštotyros fonduose sukaupta 1948 fiziniai vienetai dokumentų. Kalendoriniais metais kraštotyros fondas papildytas 129 fiziniais vienetais (žiūrėti 20 lentelę). Kraštotyros fonduose sukaupta informacija naudojasi bibliotekų vartotojai, besidomintys Kalvarijos kraštu, moksleiviai, rašydami referatus, žurnalistai – rengdami straipsnius apie žymius kraštiečius, bibliotekininkai – atsakydami į įvairias užklausas.

20 lentelė. Kraštotyros fondas 2017 m.

Biblioteka	Kraštotyros fondo dydis (fiz. vnt.)	
	Papildytas per 2017 m.	2018 m. pradžiai yra
VB	86	840
Aistiškiai	2	77
Akmenynai	5	116
Brukai	1	94
Jungėnai	1	100
Jusevičiai	1	120
Liubavas	4	110
Menkupiai	1	65
Mockai	1	67
Radiškės	3	102
Salaperaugis	14	83
Sangrūda	10	174
Iš viso:	129	1948

Kraštotyros renginiai. 2017 metais iškilių asmenybių, kraštiečių jubiliejams paminėti viešojoje bibliotekoje ir filialuose parengtos parodos: „Tautos šauklio aidai“, skirta lietuvių literatūros klasiko Bernardo Brazdžionio 110-osios gimimo metinėms; „Greimas – ir toli, ir arti“, „Didysis prasmės ieškotojas“ (Sangrūdų filiale), skirta semiotiko, kalbininko, mitologijos tyrinėtojo, eseisto Algirdo

Juliaus Greimo 100-osios gimimo metinėms; „Leidėjui, visuomenės veikėjui, knygų leidybos ir prekybos bendrovės „Dirva“ įkūrėjui Adomui Dundzilai – 135“; „Einu per žemę“, „Kaime po liepom“ (Akmenynų filiale), skirta poeto, publicisto, dainų kūrėjo Albino Slavicko 90-osios gimimo metinėms; „Žurnalistei, ELTOS vadovei Magdalenai Avietėnaitei – 125“.

31 paveikslėlis. Kraštiečių Pijus Brazauskas

Gegužės mėnesį Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojami net 184 kraštiečio Pijaus Brazausko kolekcionuojami kalendoriai. Susirinkusius į kalendorių parodos atidarymą, gegužės 12 dieną, kolekcininkas nustebino ne tik eksponuojamų kalendorių gausa, įvairove, bet ir intriguojančia informacija apie juos <https://sduvosgidas.lt/kraštieticio-pijaus-brazausko-kalendoriu-kolekcija-kalvarijos-savivaldybes-viesojoje-bibliotekoje/>.

Visą rugsėjo mėnesį viešosios bibliotekos lankytojai galėjo aplankyti unikalią dokumentinę parodą „Petras Klimas: visada ieškojau Lietuvos“, prieš tai eksponuotą Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, skirtą kraštiečiui, 1918 metų Vasario 16-osios dienos Nepriklausomybės Akto signatarui, diplomatu, istorikui Petriui Klimui. Rugsėjo 6 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko šios dokumentinės parodos ir to paties pavadinimo knygos pristatymas, kuriame dalyvavo parodos ir leidinio sudarytojas Vilius Kavaliauskas. Parodoje ir knygoje publikuoti dar neskelbti Petro Klimo rašytiniai dokumentai, šeimos archyvo nuotraukos, Nacionalinės bibliotekos fonduose saugoma medžiaga.

32 paveikslėlis. Vilius Kavaliauskas (knygos sudarytojas) ir Julius Narušis (skulptorius)

33 paveikslėlis. Renginio „Bendraukime per kūrybą“ dalyviai Kalvarijos meno mokyklos moksleiviai Balandžio 7 dieną

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko renginys „Bendraukime per kūrybą“. Jo metu buvo pristatyta kalvarijiečio literato Edmundo Venslovos knyga „Vidurnakčio lietus“ bei Kalvarijos bendruomenės narių margučių paroda. Romanas „Vidurnakčio lietus“ – dvidešimt penktoji kalvarijiečio knyga. Autorius pasakojo kaip gimė šis kūrinys, buvo prisimintos ir kitos Edmundo Venslovos išleistos knygos. Pristatant margučių parodą, kalbėjo Kalvarijos bendruomenės pirmininkas Algirdas Valenta. Apie margučių parodą, jos autorius kalbėjo margintoja Salomėja

Belevičienė. Nuotaikinga muzika renginio metu džiugino Kalvarijos bendruomenės ansamblis „Jovaras“, vadovaujamas Inos Ziminskienės. <http://www.mususavaite.lt/kalvarijos-viesojoje-bibliotekoje-naujos-kalvarijiecio-knygos-pristatymas-ir-marguciu-paroda/>

34 paveikslėlis. Parodos ir knygos pristatymo akimirkos

XVII-ąją Nacionalinę Lietuvos bibliotekų savaitę Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje užbaigė muzikinė popietė „Muzikos klodai kraštiečių širdyse“. Proga neeilinė, buvo minima kraštiečių dainininko Juozo Gedimino Šmito, poeto, publicisto, dainų kūrėjo Albino Slavicko, chorvedžio Juozo Lukšio 90-osios gimimo metinės ir Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos 80-ietis. Pagerbdami iškilus mūsų krašto šviesuolius Kalvarijos meno mokyklos moksleiviai, vadovaujami dainavimo mokytojos Dalios Kerevičienės dovanojo kalvarijiečiams nuostabų koncertą. Renginio metu susirinkusieji klausėsi solisčių Beatos Pauliukonytės, Skaistės Bieliauskaitės, Karolinos Masionytės, Meidos Murauskaitės atliekamų kūrinių. Savo balsu visus

užbūrė solistas Domantas Kraptavičius. Abejingų nepaliko Merginų vokalinio ansamblio ir jaunučių choro atliekamos dainos. Jiems akomponavo fortepijono mokytoja Janina Jundulienė. Renginį vedė Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėja Nijolė Skroblienė. Su žymių kraštiečių biografijomis supažindino Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė.

35 paveikslėlis Šventinė akimirka

Minint Piliakalnių metus, Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė kartu su istoriku, kraštotyryninku Alvydu Totoriumi, Kalvarijos savivaldybės vyr. specialistu gamtosaugai ir kultūros vertybių apsaugai Romu Eidukaičiu lapkričio 14 dieną dalyvavo ekspedicijoje, kurios metu aplankė ir užfiksavo fotografijose Kalvarijos krašto piliakalnius: Kampinių, Menkupių, Naujienėlės, Navininkų, Papiliakalnių bei Žaliosios. Po ekspedicijos parengta ir Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje eksponuota fotografijų paroda „Kalvarijos krašto piliakalniai“. Sudarytas ir bibliotekos interneto svetainėje publikuotas Kalvarijos krašto piliakalnių žemėlapis

<http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/index.php/krastotyra>.

36 paveikslėlis. Ekspedicijos metu

37 paveikslėlis. Istorikas, kraštotyrininkas Alvydas Totoris

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos kolektyvas viešėjo pas kraštiečių, rašytoją Edmundą Venslovą. Garbus kalvarijietis pakvietė bibliotekos darbuotojas aplankyti savo asmeninį muziejų, kuriame eksponuojamos visos 25 Edmundo Venslovos parašytos knygos, dokumentuotos literato gyvenimo akimirkos ir Kalvarijos miestelio praeitį atspindinčios fotografijos, tapybos darbai ir kiti įdomūs eksponatai.

38 paveikslėlis. Svečiuose pas kraštiečių Edmundą Venslovą

Aistiškių, Akmenynų, Brukų, Jusevičių, Radiškės bei Sangrūdės filialuose taip pat buvo paminėti Piliakalnių metai. Liepos 6-ąją – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną Aistiškių kaimo gyventojai surengė žygį į Piliakalnių piliakalnį esantį Vilkaviškio rajone. Kartu su aistiškiečiais, nešinais dešimties metrų Lietuvos vėliava, žygyje dalyvavo, Kalvarijos savivaldybės tarybos narys, vėliavos savininkas, Antanas Burinskas. Užkopus į Piliakalnių piliakalnio viršūnę, žygio dalyviai, kartu su Bartninkų, Piliakalnių kaimų gyventojais, sugiedojo „Tautišką giesmę“. Susirinkusius pasveikino LR seimo narys Juozas Olekas.

Akmenynų filiale organizuota popietė „Piliakalnių piliakalnis“, kurios metu buvo kalbama apie Papiliakalnių piliakalnį esantį Akmenynų seniūnijoje. Jusevičių filialo bibliotekininkė Zita Paulevičienė drauge su Jusevičių bendruomenės jaunimu, Bibliotekų savaitės metu, žygiavo į Navininkų piliakalnį, kurio viršūnėje skaitė, pasakojo padavimus ir legendas apie piliakalnius.

39 paveikslėlis. Popietės „Pažintis su suvalkietišku tautiniu kostiumu“ dalyviai

Minint Tautinio kostiumo metus, Brukų filiale buvo organizuota popietė „Pažintis su suvalkietišku tautiniu kostiumu“. Renginio dalyviams apie tautinio kostiumo atsiradimo istoriją, suvalkietišką tautinį kostiumą papasakojo Brukų laisvalaikio salės darbuotoja Romualda Vasikonienė. Į pasakojimą gražiai įsipynė lietuvių liaudies dainos. Popietę vainikavo bendras ratelis „Esu dailiai išmokyta“.

40 paveikslėlis. Suvalkiečių tautiniai kostiumai

Supažindinti su suvalkiečių tautinio kostiumo išskirtinumu, perduoti tradicijas jaunajai kartai - toks buvo popietės „Suvalkiečių tautinis kostiumas: raštai ir spalvos“, kuri vyko kovo 16 dieną Sangrūdų kaimo bibliotekoje. O prisilietus, pažinus ir dėvėti kostiumą taip norisi!

Sangrūdų biblioteka Piliakalnių metams paminėti buvo parengusi spaudinių parodą „Piliakalnių ugnys“. Joje supažindino savo skaitytojus su lankomiausiais ir žymiausiais Lietuvos piliakalniais: Kernavės, Medvėgalio, Šatrijos, Merkinės, Napoleono kepurės, Palemono ir kitais.

Lankytojai galėjo sužinoti ne tik piliakalnių geografinę bei istorinę vertę, bet ir susipažinti su jų atsiradimo legendomis, pasklaidyti bibliotekos fonde esančias knygas bei kraštotyros darbus šia tematika.

Radiškės filialo darbuotojas surengė skaitytojams vaikams diskusiją „Lietuvos piliakalniai – Lietuvos istorija“. Renginio metu buvo kalbama apie piliakalnių atsiradimą, jų reikšmę bei ką dabar galima sužinoti atliekant juose archeologinius tyrimus. Klausytojai buvo supažindinti su Kalvarijos savivaldybėje esančiais piliakalniais.

Brukų bibliotekos darbuotoja Laima Murauskienė pakvietė gyventojus į edukacinį užsiėmimą „Dangus margučių raštuose“, kurio metu tautodailininkė Salomėja Belevičienė mokė marginti vašku velykinius kiaušinius. Tą dieną biblioteka virto mažomis, jaukiomis dirbtuvėlėmis, kvepiančiomis bičių vašku su daugybe kiaušinių. Viešnia įvairiausiais liaudiškais raštais kruopščiai primargino ir padovanojo kiekvienam užsiėmimo dalyviui po margutį.

41 paveikslėlis. Edukacinio užsiėmimo dalyviai

Aistiškių bibliotekos lankytojai dalyvavo edukacinėse kaukių gaminimo pamokėlėse. Meno paslapčių susirinkusius mokė vietos menininkas Gediminas Murauskas.

Internetas

Kiekvienam Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis interneto skaitykla, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Nemokantiems naudotis kompiuteriu ar internetu, rengiami mokymai arba teikiamos konsultacijos. 2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti 84 gyventojai (24 val.), filialuose - 69 gyventojai (28 val.). Kituose Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vykusiųose mokomuosiuose renginiuose (anglų, vokiečių kalbų mokymuose, edukaciniuose užsiėmimuose) dalyvavo 375 gyventojai (71 val.), filialuose – 72 gyventojai (58 val.). Ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje gyventojams suteiktos 1226 konsultacijos (85 val.), filialuose – 1698

(182 val.). Iš viso 2017 metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti ir konsultuoti 1685 (180 val.) gyventojai, filialuose - 1839 (268 val.).

Bibliotekos vartotojai turėjo galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis Lietuvos ir pasaulio duomenų bazėmis <http://www.kalvarijosvb.lt/joomla/index.php/katalogai-ir-db>: EBSCO Publishing (8 duomenų bazių paketas), Naxos Music Library (klasikinės muzikos), Infoplex - lietuviška teisinės informacijos duomenų bazė. 2017 metais Infoplex duomenų bazėje atliktos 3683 operacijos.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų skaitytojai turėjo galimybę naudotis nemokama prieiga prie svetainės www.pluralsight.com kursų. Tai nemokami IT kursai anglų kalba, užsiimantiems programavimu, 3D ir grafiniu dizainu, kuriantiems žaidimus.

Bendras Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų interneto seansų skaičius 2017 metais buvo 15832, atsiųstųjų įrašų skaičius – 135, virtualių apsilankymų skaičius – 1275.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų lankytojai 2017 metais turėjo galimybę stebėti 4 tiesiogines internetines transliacijas iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mini studijos: „Lietuva šiuolaikinėje Europoje: tapatybės klausimas“, „Ūkininke, turi klausimų apie išmokas už deklaruotus plotus?“, „Depresija – pakalbėkime“, „Norėtum kurti ir plėsti verslą kaime?“.

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Kalvarijos TAU Informacinių technologijų fakulteto studentai buvo mokomi kompiuterinio raštingumo. Mokymus vedė Informacijos ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė Loreta Grabauskaitė.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje svečiavosi Kalvarijos gimnazijos Ia klasės moksleiviai su anglų kalbos mokytoja Ingrida Kaleinikiene bei 8b klasės moksleiviai su lietuvių kalbos mokytoja Asta Grigaitiene. Mokiniai supažindinti su bibliotekos teikiamomis paslaugomis, bibliotekoje saugomais senais, vertingais leidiniais, paieškos suvestiniame Lietuvos bibliotekų kataloge <https://www.libis.lt/> ir Nacionalinės bibliografijos duomenų banke <http://nbdb.libis.lt/> galimybėmis.

42-43 paveikslėliai. Kalvarijos gimnazijos moksleiviai apsilankymo bibliotekoje metu

Vasario 6-12 dienomis Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka prisijungė prie iniciatyvos „Saugesnio interneto savaitė 2017. Skatinkime pokyčius. Vienykimės dėl geresnio interneto!“, skatindama savo bendruomenę naudotis internetu saugiai ir atsakingai.

44 paveikslėlis. Knygeles skaitome išmaniai

Balandžio 24, 26 dienomis, 17-osios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, visi užsukę į Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Vaikų skaitytojų abonementą knygeles galėjo skaityti kitaip, t. y. skaityti išmaniai. Jauniesiems bibliotekos lankytojams Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė pristatė knygeles Selemono Paltanavičiaus „Gamtos metų ratu“, „Lietuvos etnografinių regionų lopšinės“, „Robotai“ su papildyta realybe. Vaikai ne tik skaitė, bet ir susidomėję stebėjo, kaip, į knygos puslapius nukreipus mobilųjį telefoną ar planšetę, atgyja juose esantys vaizdai bei personažai. Mažieji skaitytojai ne tik klausėsi lopšinių, gėrėjosi atgijusiais žvėreliais, bet ir patys kūrė robotus, po bibliotekos patalpą skraidino dronus.

Minint Europos dieną, Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su Kalvarijos gimnazijos mokiniais. Jaunieji Europos parlamento ambasadoriai bibliotekos darbuotojams pristatė projektines veiklas tema „Kiek daug žinau apie Europos Sąjungą?“.

45 paveikslėlis. Jaunieji Europos parlamento ambasadoriai su bibliotekos darbuotojais

Spalio 19 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje skambėjo vokiečių kalba. Drauge su Kalvarijos gimnazijos 5-8 klasių moksleiviais prisijungėme prie visoje Lietuvoje, spalio

46 paveikslėlis. Vokiečių kalbos pamokos dalyviai

16-22 dienomis, švenčiamų Vokiečių kalbos dienų „Ö kaip vokiškai?“. Vokiečių kalbos mokytoja metodininkė Zina Jarimavičienė bibliotekoje pravedė vokiečių kalbos pamoką „Hab Spaß, lerne Deutsch“. Pamokoje moksleiviai ne tik sprendė kryžiažodžius, ieškojo panašumų vokiškose ir lietuviškose patarlėse, bet ir dainavo specialiai Vokiečių kalbos dienoms grupės SKAMP sukurtą himną „Ja, ich kann“.

METODINĖ VEIKLA

Metodinio darbo specialistų biblioteka neturi, todėl siekiant, kad ši veikla būtų kuo efektyvesnė, ją vykdo daugelis viešosios bibliotekos skyrių (informacijos ir kraštotyros, dokumentų komplektavimo, skaitytojų aptarnavimo) darbuotojų. Metodinio darbo turinys buvo orientuotas į svarbiausias 2017 metais iškilusias problemas: bibliotekų veiklos tobulinimą, inovatyvių, progresyvių darbo formų sklaidą, savalaikį konsultavimą. Pagrindinės metodinės veiklos darbo formos: konsultacijos, instruktažai, išvykos, įvairūs mokymai, pasitarimai, seminarai, profesinės literatūros apžvalgos ir pan.

Viena iš populiarių metodinio darbo formų Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje – darbuotojų pasitarimai, organizuojami kiekvieną mėnesį (išskyrus vasaros mėnesius). 2017 metais surengti 9 tokie pasitarimai. Jų metu buvo dalijamasi gerąja patirtimi, grįžus iš mokymų, kelionių,

seminarų, organizavus renginį, pristatoma naujausia profesinė, kraštotyros literatūra, aptariamos knygos (2017 metais – psichologijos ir autobiografinės knygos). Balandžio mėnesį buvo apžvelgti 2016 metų veiklos rezultatai, aptarti pasitaikantys netikslumai. Kitų pasitarimų metu buvo svarstyta nacionalinės bibliotekų savaitės renginiai, dalyvavimas akcijoje „Skaitymo iššūkis 2017“, rudenio darbuotojų mokymo planas, naujaisi valstybinės kalbos reikalavimai (moderuojuojant Kalvarijos savivaldybės valstybinės kalbos tvarkytojai). Bibliotekos administracija informavo apie naujoves ir pasikeitimus organizacijoje, pristatė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymą, Kultūros ministerijos patvirtintas profesinės veiklos ir etikos taisykles, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos vidaus tvarkos taisykles (naują redakciją), aptarė ataskaitinių metų pabaigoje parengtą bibliotekos optimizavimo planą.

Ataskaitiniais metais į filialus išvykta 16 kartų. Apsilankymų metu darbuotojai konsultuoti dėl IT naudojimo, pirminių apskaitos dokumentų pildymo, kraštotyros darbo, tikrinta duotų įpareigojimų vykdymas.

Filialų darbuotojų konsultavimą, kaip vieną iš tradicinės metodinės veiklos funkcijų, vykdo daugelis viešosios bibliotekos specialistų. Konsultuojama buvo programos Microsoft Lync pagalba, e. paštu, telefonu, individualiai ir grupiniu būdu.

Koordinuojant viešosios bibliotekos, filialų, švietimo įstaigų bibliotekų atskaitomybę, 2017 metais surinktos 2016 metų statistinės ataskaitos, duomenys pateikti į LIBIS statistikos modulį, parengta suvestinė statistinė ataskaita Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, Kalvarijos savivaldybės administracijos Švietimo ir ugdymo skyriui.

Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas

47-48 paveikslėliai. Seminaro – diskusijos „Pasakojimų dėžutė“ metu

Įvairiuose mokymuose, seminaruose, ataskaitiniais metais kvalifikaciją kėlė 18 darbuotojų. 2017 metais rugsėjo 21 dieną bibliotekoje vykusiame, Lietuvos aklujų bibliotekos organizuotame edukaciniame seminare – diskusijoje „Pasakojimų dėžutė“

dalyvavo visi viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai. Lietuvos Aklujų bibliotekos atstovai dalijosi patirtimi, kaip pateikti vaizdinę informaciją regos negalią turintiems žmonėms. Biblioterapijos užsiėmimų vedėjai Daliai Balčytytei pavyko užmegzti gyvą diskusiją ir sudominti auditoriją skaitoma knyga. Seminaro-diskusijos metu suvaidintos istorijos, sukurtos pagal Kęstučio Kasparavičiaus apsakymus su liečiamaisiais veikėjais. Pasidalinta šių istorijų kūrimo patirtimi. Seminaro dalyviai iš tiesų susidomėjo jiems pateiktais pavyzdžiais ir ketina juos kūrybiškai taikyti savo veikloje (<http://www.labiblioteka.lt/lt/naujienos/2612-lab-seminaras-kalvarijos-savivaldybes-viesojoje-bibliotekoje>).

Informacijos ir bibliografijos skyriaus specialistės dalyvavo Kauno apskrities viešosios bibliotekos organizuotame seminare „Vizualinė komunikacija“. Beveik visi darbuotojai pasinaudojo galimybe mokytis nuotoliniu būdu svetainėje www.verslokursai.lt. Populiariausios mokymų temos: „Bendravimo įgūdžių su klientais ugdymas. Ką ir kaip daryti?“, „Konfliktų valdymas“, „Veiklos planavimas ir užduočių valdymas“, „Kūno kalbos klaidos bendraujant su klientais“, „Konstruktyvus mąstymas“, „Ekranų vaizdo įrašymo programa Ezvid“, „Laiko planavimas arba kaip mylėti

gyvenimą“. Tiek bibliotekininkams, tiek skaitytojams 2017 metais buvo suteikta galimybė nemokamai išbandyti dar vienus nuotolinius mokymus www.pluralsight.com svetainėje anglų kalba. Grupė viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojų dalyvavo konferencijoje „Biblioterapija. Knyga gali prakalbinti ir gydyti 3“ Birštone.

2017 metų pradžioje visuotiniame darbuotojų susirinkime buvo nutarta kiekvieną mėnesį vieną akademinę valandą prieš bibliotekininkų pasitarimą skirti filialo darbuotojų mokymams. Ataskaitiniais metais buvo gilinamos žinios darbui su „Microsoft Excel“, „Microsoft Word“, programomis, studijuotos vaizdų redagavimo įrankių internete galimybės, dokumentų paieška LIBIS duomenų bazėje. Mokymus vedė Informacijos ir kraštotyros skyriaus darbuotojai. Savo patirtimi dalijosi ir kiti specialistai.

Daugelis bibliotekininkų, kaip ir kiekvienais metais, buvo deleguoti į savivaldybėje ar regione veikiančių komisijų sudėtį, dalyvavo dalykinėse išvykose, Kauno regiono bibliotekų Tarybos posėdžiuose, Kalvarijos savivaldybės tarybos Etikos komisijos, Vietos veiklos grupės tarybos darbe, Kalvarijos trečiojo amžiaus universiteto veikloje.

PERSONALAS

2017 metais Kalvarijos savivaldybės bibliotekų sistemoje dirbo 18 profesionalių bibliotekininkų (viešojoje bibliotekoje – 8), kurie užėmė 16.75 etato. Iš viso bibliotekų sistemoje darbuotojai užėmė 20,5 etatų. Nepilną darbo dieną dirbo 9 darbuotojai, iš jų - 6 filialų profesionalūs bibliotekininkai. Ataskaitiniu laikotarpiu bibliotekoje dirbo 4 specialistai (3 profesionalūs bibliotekininkai), turintys aukštąjį išsimokslinimą, 14 – aukštesnįjį (11 profesionalūs bibliotekininkai) ir 5 darbuotojai, turintys kitą išsimokslinimą.

Vadovaujantis naujuoju Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu ir valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Kultūros ministro 2017 metų rugsėjo 19 dienos įsakymu Nr. ĮV-94, parengta nauja Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, pareigybių aprašymai, nustatytos darbuotojų metinės užduotys, siektini rezultatai.

MATERIALINĖ BAZĖ

2017 metais savivaldybės bibliotekose buvo 128 darbo vietos vartotojams. Ataskaitiniais metais kompiuterių ir daugiafunkcinių aparatų, skirtų tik vartotojų poreikiams, skaičius nekito. Bibliotekų darbuotojai ir vartotojai naudojami 70 kompiuterių (stacionarių, nešiojamų, planšetinių), 13 daugiafunkcinių aparatų, Multimedia, projektoriumi, spausdintuvais, filmavimo kamera, fotoaparatu, LIBIS PĮ naudojamais gražinimo lapelių spausdintuvais ir kt. kompiuterinė įranga. Matuojant skaičiais, kompiuterinės įrangos pakanka, bet tiek filialuose, tiek viešojoje bibliotekoje ji jau pasenusi ir susidėvėjusi. Nukenčia vartotojams teikiamų paslaugų kokybė. Biblioteka naudojami fiksuoto ir mobiliojo ryšio operatorių paslaugomis. Įgyvendinus 2016 metais parengtą investicinį projektą „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“, bus pertvarkytas esamo pastato vidus, padidintas patalpų bendrasis plotas, atnaujinta lankytojams skirta kompiuterinė įranga. Filialų kompiuterinės technikos atnaujinimas lieka opi problema, kaip ir Aistiškių, Radiškės, Menkupių filialų knygų lentynos. Savivaldybės viešųjų bibliotekų bendras patalpų plotas 2017 metais - 1091 kvadratinis metras (iš jų 1021 kvadratinis metras – naudingo). Visų

savivaldybės viešųjų bibliotekų dokumentų fondai atviri. Jie užima 1880 lentynų metrus: iš jų: 562 - viešojoje bibliotekoje, 1318 – filialuose.

BIBLIOTEKOS LĖŠOS IR IŠLAIDOS

2017 metais viešoji biblioteka ir filialai pagrindinei veiklai vykdyti gavo 224828 eurus, (24572 eurai daugiau, negu 2016 metais). Biudžeto asignavimai sudarė 201464 eurus, spec. lėšos 178 eurus.

Bibliotekos dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais išleisti 18498 eurai (2016 metais – 18448 eurai, 2015 metais – 17261 euras). Iš jų už 13512 eurus (Kultūros ministerijos lėšos) nupirkta knygų ir elektroninių dokumentų. Periodinių leidinių prenumeratai skirta 5044 eurai. Prekėms ir paslaugoms ataskaitiniais metais išleisti 22 tūkst. eurų. Tai išlaidos komunalinėms, ryšių ir kitoms paslaugoms, kanceliarinėms bei švaros prekėms apmokėti.

IŠVADOS

Problemos:

- Senstanti kompiuterinė technika ir būtinybė ją atnaujinti.
- Tikėtina, daugelį įsisenėjusių problemų (patalpų stoka, įvažiavimas neįgaliesiems, susidėvėjusios knygų fondo lentynos ir kt.) viešojoje bibliotekoje bus galima išspręsti įgyvendinus projektą „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“.
- Svarbi dar viena problema - kai kurių kaimo filialų infrastruktūros neatitikimas bendruomenės poreikiams: nepakankamai atnaujinamas bibliotekų inventorių, nepalaikoma tinkama patalpų temperatūra šaltuoju metų laiku.

Laukiantys sprendimai:

- Viešosios bibliotekos skaitytojų aptarnavimo užtikrinimas laikinose patalpose (projekto vykdymo laikotarpiu).
- Rengti Kalvarijos krašto paveldo sklaidos skaitmeninėje erdvėje projektą.
- Rengti neatnaujintų filialų infrastruktūrą gerinančius projektus.
- Plėsti partnerystę su verslo organizacijomis.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos 2017 metų tekstinė veiklos ataskaita parengta vadovaujantis skyrių ir filialų 2017 metų veiklos ataskaitomis.

Direktorė

Laima Karpavičienė

Tel. (8 343) 21042

E.p.: biblioteka@kalvarijosvb.lt

Direktorės pavaduotoja

Nijolė Skroblienė

E.p.: komplektavimas@kalvarijosvb.lt